

ПІВДЕННА ПРАВДА

НЕЗАЛЕЖНА ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА
ГАЗЕТА МИКОЛАЇВЩИНИ
ВИДАЄТЬСЯ З 11 ЖОВТНЯ

ПОЛІТИЧНА

ЮЖНАЯ ПРАВДА

WWW.UP.MK.UA

№ 11 (24449), ЧЕТВЕР, 12 березня 2026 р.

Чотири лапи, що рятують: кінологи та їхні собаки, які очищають Миколаївщину від смертельних пасток війни

Миколаївщина - регіон, який так сильно постраждав від війни, досі не оговтався від руйнувань і болю.

Поля та ліси, села і двори залишаються смертельно небезпечними через численні міни та вибухонебезпечні предмети, які можуть ховатися на кожному кроці.

У цьому складному процесі розмінування важливу роль відіграють не лише люди, а й справжні герої з чотирма лапами.

Службові собаки, німецькі вівчарки, які працюють поряд із кінологами, не мають важкої техніки чи зброї, але їхній чутливий нюх і безмежна відданість рятують життя. На передовій боротьби з вибухівкою ці чотирилапі помічники не бояться йти туди, де небезпека прихована в землі. Кожен їхній крок, кожен виявлений небезпечний предмет - це порятунок для людей.

Нещодавно кінологи Миколаївщини Тетяна Хмелінська та Роман Зубрик разом із сво-

їми чотирилапими партнерами, німецькими вівчарками Айріш та Роною, успішно завершили курс підвищення кваліфікації з пошуку вибухових речовин.

Місяць інтенсивних тренувань на базі Житомирської академії поліції допоміг їм вдосконалити навички та підготуватися до ще більш складних завдань. Підсумкові випробування кінологи та їхні вихованці пройшли на відмінно, довівши свою професійну майстерність і готовність до будь-яких викликів.

ТЕЛЕГРАМ- НОВИНИ МИКОЛАЇВЩИНА

У Миколаївській області з 9 березня розпочався ремонт доріг на напрямках Дніпро, Кропивницький та Одеса. Про це повідомив голова Обласної військової адміністрації Віталій Кім.

За його словами, роботи стартували попри обмежене фінансування. Підприємці вже виходять на ділянки, у Миколаєві, зокрема, розпочали фрезерування покриття на ключових відрізках. Кім закликав водіїв бути уважними та враховувати тимчасові незручності під час ремонту.

У Миколаєві двори та другорядні вулиці поки що залишаються без світла. Вуличне освітлення працює лише на головних дорогах та перехрестях.

Під час апаратної наради міської влади мер Олександр Сенкевич повідомив, що мешканці часто скаржаться на нестачу освітлення. Директор КП «ХУМС» Олександр Урсов пояснив, що до квітня діє розпорядження Обласної військово-цивільної адміністрації: світло вмикають тільки на магістралях, а основні дороги освітлюються в аварійному режимі «через один». Повне освітлення очікують після завершення цього терміну.

Від початку 2026 року Миколаїв передав Силам оборони України близько 1 тис. дронів. Міський голова Олександр Сенкевич повідомив, що це FPV-безпілотники, а також інше необхідне обладнання, яке запитують захисники. Громада системно підтримує військових, забезпечуючи їх найнеобхіднішим. Підтримка оборонців залишається одним із пріоритетів роботи міської влади, наголосив Сенкевич.

Миколаївська область стала лідером України за часткою жінок-керівників нових компаній у 2025 році. Про це йдеться у дослідженні Опендатабот.

Загалом жінки очолили 12 757 підприємств, що становить 34% від усіх реєстрацій. Високі показники також у Чернігівській, Запорізькій, Кіровоградській та Закарпатській областях. Найчастіше жінки керують бізнесом у торгівлі, IT, туризмі та творчих сферах, а найменше - у охороні, фінансах і металургії. Миколаївщина демонструє стрімке зростання жіночого підприємництва - +24% за рік.

ПОГОДА

13 БЕРЕЗНЯ синоптики прогнозують малохмарну погоду, без опадів. Вітер східний, 5 - 10 м/с. Температура повітря вночі -0...+2 градусів, вдень +14...+16 градусів.

14 та 15 БЕРЕЗНЯ очікується невелика хмарність, без опадів. Вітер 14-го східний, 15-го північний, 5 - 10 м/с. Температура повітря вночі +1...+3 градуси, вдень +11...+13 градусів.

З понеділка по четвер (16 - 19 БЕРЕЗНЯ) прогнозується пасмурна погода, невеликий дощ. Температура повітря вночі від +2 до +4 градусів, вдень від +9 до +11 градусів.

НЕЗАЛЕЖНА ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА МИКОЛАЇВЩИНИ

ПІВДЕННА ПРАВДА / ЮЖНАЯ ПРАВДА

Віжу, дечу...

Передплатити хочу!

ІНДЕКС

61116

На місяць -

58,00 грн

На 6 місяців -

348,00 грн

На квартал -

174,00 грн

На рік -

696,00 грн

2026

передплата

Передплатити газету «Південна правда»/«Южная правда» можна у будь-якому поштово-відділенні зв'язку

УКРПОШТА

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

МИКОЛАЇВ ПРОДОВЖУЄ СПІВПРАЦЮ З ДАНСЬКОЮ РАДОЮ У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ (DRC)

Міський голова Олександр Сенкевич зустрівся з керівницею Південного офісу DRC Алексоею Грінвальд, обговоривши новий етап співпраці на 2026-2028 роки.

Сторони планують реалізовувати проекти, спрямовані на підтримку соціальної інфраструктури та покращення комфорту й безпеки мешканців.

За словами мера, попередні етапи співпраці вже дали конкретні результати: облаштували укриття, ремонтували заклади та впроваджували теплові рішення перед зимою. Домовлено продовжити координацію та після формування переліку проектів перейти до їх втілення.

У МИКОЛАЄВІ ОБГОВОРИЛИ ВПРОВАДЖЕННЯ ШВЕЙЦАРСЬКИХ СИСТЕМ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В МІСЬКИХ БУДІВЛЯХ

До Миколаєва приїхав проєктний інженер компанії «PM-Automation» Олівер Марті. Зустріч відбулася з представниками міської ради та КП «Міський інформаційно-обчислювальний центр».

Мова йшла про автоматизовані системи, які оптимізують використання енергоресурсів у приміщеннях, зменшуючи споживання енергії, покращуючи безпеку та контроль над ризиками підтоплення. Впровадження буде безкоштовним для міста, оскільки всі витрати покриває швейцарська сторона. Миколаїв планує визначити об'єкти, де такі технології будуть найбільш корисні.

НА РОЗМІНОВАНИХ ПОЛЯХ ВІДНОВЛЮЮТЬ ВИНОГРАДНИКИ ТА САДИ В РАДСАДІВСЬКІЙ ГРОМАДІ

Кооператив отримав садовий трактор із навісним обладнанням і пройшов навчання з його експлуатації, що дозволило обробляти понад 10 гектарів і підвищити продуктивність.

Проєкт залучив жінок, ветеранів і переселенців та реалізується за підтримки ПРООН і уряду Швеції.

ПАРК ЕЛЕКТРОТРАНСПОРТУ МИКОЛАЄВА ПОПОВНИТЬСЯ 40 ТРАМВАЯМИ М29 ЗІ ШВЕЦІЇ

Вагони нададуть місто-партнери з Гетеборга, де вони поступово виводяться з експлуатації.

Передача можлива завдяки сумісності систем та досвіду КП «Миколаївелектротранс» з обслуговування трамваїв. Міський голова Олександр Сенкевич наголосив, що це зміцнить мобільність міста, особливо під час війни. Ініціативу координує Рагнар Лунд із платформи Rethinking Cities in Ukraine. Передача ще має бути затверджена шведською міською та регіональною радою, шведи частково профінансують доставку.

Стало відомо

Квіти до пам'ятника Кобзарю

Щороку 9 березня в Україні та за її межами відзначають річницю від дня народження Тараса Шевченка.

В Миколаєві відбулося урочисте вшанування пам'яті Кобзаря. У заході взяли участь представники обласної та міської влади, силових структур, культурної галузі та громадськості.

Під час заходу присутні вшанували пам'ять загиблих у боротьбі за незалежність України. Талановита молодь зачитала уривки з віршів Шевченка, а всі учасники покладали квіти до його пам'ятника.

Виступаючи, організатори заходу відзначили, що рядки поета, написані понад півтора століття тому, звучать як актуальні й сьогодні. Шевченко мріяв про вільну Україну, про гідність і правду для свого народу, а його відоме «Борітеся - поборете» стало дороговказом для всіх поколінь.

Підтримка захисників - на першому плані

У Миколаєві офіційно започаткували Асамблею ветеранів, новий майданчик для об'єднання зусиль громадських організацій, спрямованих на підтримку захисників і захисниць та координацію роботи з ветеранами.

Мер міста Олександр Сенкевич зустрівся з представниками організацій, що увійшли до складу Асамблеї, та обговорив важливі питання щодо підтримки військових після повернення з фронту. Важливою темою обговорення стали питання медичного забезпечення, соціальної допомоги та інших потреб захисників.

Представники ветеранських організацій також підкреслили, що Асамблея відкрита для нових учасників і готова до співпраці з усіма, хто опікується проблемами ветеранів.

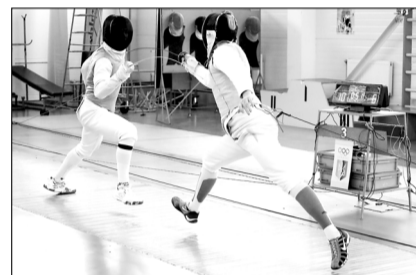

Пекло полону позаду

Військовослужбовці 36-ї окремої бригади морської піхоти, які потрапили в російський полон, нарешті повернулися додому в межах чергового обміну полоненими.

Позаду - місяці жаклих умов утримання, відсутності медичної допомоги та постійного стресу. Військові пережили неймовірні труднощі, але не зламалися, зберегли мужність і волю до життя.

Зустріч з рідними та побратимами була емоційною та зворушливою. Звільнених воїнів зустрічали представники цивільно-військового співробітництва, побратими та близькі. Кожен з них отримує медичне обстеження, курси реабілітації та належну соціальну підтримку, включаючи державні виплати.

Підготувала десятки чемпіонів

Миколаївська СДЮШОР з фехтування відзначила свій 40-річний ювілей.

Це одна з найкращих спортивних шкіл міста, яка за цей час підготувала десятки переможців і призерів Олімпійських ігор, чемпіонатів світу та інших престижних змагань. Серед вихованців школи - олімпійські чемпіонки Ольга Харлан і Олена Хомрова, а також молода зірка Аліна Полозюк.

Привітати колектив зі святом завітали міський голова Олександр Сенкевич та начальниця Управління фізичної культури і спорту Ірина Бондаренко. Олександр Сенкевич зазначив, що школа є справжнім брендом міста, побажавши тренерам та вихованцям нових перемог.

Святкування завершилось нагородженням переможців турніру серед дітей та молоді, присвяченого 40-річчю закладу.

Морозний удар по фруктовим деревам

Зимові морози на Миколаївщині пошкодили плодові насадження, найбільше постраждали абрикоси та груші.

Згідно з даними Миколаївського обласного центру з гідрометеорології, після зниження температури до -15°C у кінці січ-

ня виявлено пошкодження бруньок. Абрикоси постраждали найбільше - до 43% листових бруньок було пошкоджено морозами, в той час як у груші пошкодження склали 14%.

У результаті морозів у вишнях, сливах та яблунях пошкоджень не виявлено. Абрикоси особливо чутливі до таких температурних коливань, і якщо частина квіткових бруньок зазнала стресу, це може вплинути на врожай 2026 року.

Для груші ризики оцінюються як помірні. Пошкодження 14% бруньок не повинно суттєво скоротити врожай, якщо весняні морози не будуть сильними.

Критичним моментом стане березень, коли повторним хвилі холоду можуть погіршити ситуацію, зокрема під час набування бруньок чи цвітіння. Така ситуація є ще одним сигналом зростання кліматичних ризиків для південного садівництва, адже навіть незначні морози можуть призвести до економічних втрат.

Миколаївські школярі - призери МАН

Школярі Миколаєва вкотре продемонстрували високий рівень підготовки на обласному етапі Малої академії наук України 2025/2026 навчального року, здобувши 31 призове місце. Всього 20 учнів міста отримали I місце, 8 - II, 3 - III місце.

Найбільше нагород здобув Миколаївський лицей №38 «Муніципальний колегіум» ім. В. Д. Чайки, який зайняв перше місце за кількістю перемог - 17 призових місць, з яких 12 були першими, 4 - другими і 1 - третім. На другому місці - Миколаївський лицей ім. М. Александрова з 6 призовими місцями (2 перших, 3 других та 1 третє). Третю позицію посіли учні Миколаївського лицю №9, які здобули 3 перших місця.

Учні продемонстрували значні досягнення в різних наукових напрямках. Серед перемог - українська та англійська мови, література, історія, математика, фізика, інженерія, програмування, комп'ютерні науки, а також екологія, біологія та психологія.

Обласний етап конкурсу-захисту МАН

Інформує Управління Південного офісу Держаудитслужби в Миколаївській області

«ПРЯМІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ» ДЕРЖАВНИХ АУДИТОРІВ З ГРОМАДЯНАМИ У БЕРЕЗНІ 2026:

13.03.2026, 11.00-12.00

«Пряма телефонна лінія» (0512) 37-61-43.

На запитання відповідатиме начальник відділу контролю у соціальній галузі та сфері культури Урсул Володимир Володимирович.

20.03.2026, 10.00-11.00

«Пряма телефонна лінія» (0512) 37-62-21.

На запитання відповідатиме заступник начальника управління - начальник відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Степанюк Дмитро Анатолійович.

Гаряча телефонна лінія: (0512) 37-62-47.

Гостра тема

Погіршення якості води в кранах - що відомо?

Жителі Миколаєва скаржаться на погіршення якості води в кранах - вона стала каламутною та забарвленою. За даними МКП «Миколаївводоканал», забарвленість води збільшилася в п'ять разів, каламутність - в три. Причиною цього стало підвищення рівня води в Олександрівському водосховищі.

Виконувач обов'язків технічного директора підприємства Олексій Абабілов пояснив, що через збільшення обсягу скиду води очисні споруди не змогли повністю справитися з очищенням води з річки Південний Буг.

«Це призвело до значного погіршення показників забарвленості та каламутності води», - зазначив Абабілов.

Наразі ситуацію вдалося частково стабілізувати, однак конкретних прогнозів щодо повного відновлення якості води по-

ки не дають. Для покращення стану планується промивка водопровідних мереж, а також будова нових очисних споруд, які мають запрацювати наприкінці березня. Після цього вода проходитиме повноцінну очистку та відповідатиме всім санітарним нормам.

Голова Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України Сергій Сухомлин повідомив, що нові очисні споруди будуть побудовані до кінця березня, і після їх запуску вода бу-

де очищатися за всіма санітарними вимогами.

Мешканці міста відзначають, що вода стала непридатною для пиття та навіть для вмивання. Один із місцевих жителів, Євген, розповів: «Намагався відстояти воду - безрезультатно. Посуд знову перемиваю чистою водою з графіну». Інша жителька, Наталя, також висловила незадоволення: «Вода стала сірою й мутною. Вона непридатна для пиття, використовуємо лише для господарських потреб».

Лікар-дерматолог Аліна Тулуб в інтерв'ю кореспондентам «Суспільне Миколаїв» повідомила, що така вода може негативно впливати на стан шкіри, викликаючи сухість, почервоніння та загострення хронічних захворювань. «Особливо це стосується людей з акне або схильністю до дерматитів та псоріазу», - зазначила вона.

Поки нові очисні споруди не запрацюють, комунальні служби радять мешканцям використовувати воду лише для господарських потреб і обережно контактувати з нею.

ТІП ТЕЛЕГРАМ-
НОВИНИ
UP.MIK.UA
МИКОЛАЇВЩИНА

У Мішково-Погоріловому запрацювала гібридна сонячна станція потужністю 30 кВт із системою накопичення на 30 кВт·год. Вона забезпечить електроенергією дві водонапірні вежі, що живлять понад 970 домогосподарств, а також об'єкти місцевої інфраструктури. За відсутності перебоїв сонячну енергію використовуватимуть для освітлення вулиць, роботи школи, установ та волонтерського штабу. Проект реалізовано за підтримки обласної ради та Nova Ukraine

Миколаївський зоопарк відвідала німецька журналістка журналу Der Spiegel Анн-Доріт Бой. Візит вона здійснила за порадою грузинської співачки Ніно Катамадзе.

Як повідомляється на сторінці зоопарку у Facebook, журналістка оглянула рідкісних тварин, відзначила доглянутість мешканців, чистоту території та доброзичливість персоналу. Вона дізналася про труднощі зоопарку під час війни: перебої з електроенергією, проблеми з водопостачанням, брак фінансування та нестачу працівників. Під час візиту над територією гули дрони й пролунали вибухи, але це не злякало гостю.

Психологи ДСНС Миколаївщини провели онлайн-лекцію для студентів і курсантів Львівського університету безпеки життєдіяльності. Вони поділилися досвідом роботи в умовах війни, обговорили кризове консультування, допомогли вразливим категоріям населення та взаємодію з рятувальниками і медиками. Заняття допомагає майбутнім психологам підготуватися до роботи в складних умовах.

Антимоніполий комітет України розпочав розслідування проти комунального підприємства Південноукраїнської міськради через тарифи на воду. Перевірка КП «Теплопостачання та водоканалізаційне господарство» виявила можливе зловживання монополієм становищем та порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема щодо абонплати за водопостачання та водовідведення. 5 березня адміністративна колегія відомства почала розгляд справи.

Ревіння мотоциклів є особистою відповідальністю їхніх власників. Таку заяву зробила голова патрульної поліції Миколаївської області Олена Човпан. Патрульні не можуть вирішити проблему через відсутність законодавчого механізму для вимірювання шуму. За її словами, потрібен комплексний підхід на законодавчому рівні, хоча вже ведеться робота з мотоциклістами.

БПЛА атакували російський фрегат «Адмірал Ессен», який раніше обстрілював Миколаїв. Внаслідок удару біля Новоросійська знищено середню надбудову, детонували гранатомети та пошкоджено комплекс РЕБ і радары. Фрегат відомий обстрілами Миколаєва у 2022 році, коли ракета з нього знищила будівлю ОВА та загинули майже сорок людей.

У Миколаївському молодіжному просторі ESTEAM KO_LABA відбулася розмова з молоддю. Захід був присвячений впливу стереотипів на вибір освіти та професії. Учасники обговорили поширені уявлення щодо навчання, кар'єри та самореалізації, порівняли практичний досвід із упередженнями та поділилися власними прикладами. Дискусія допомогла молоді переосмислювати стереотипи та впевненіше обирати професійний шлях.

Новини культури

Миколаївці обирають новий герб

У Миколаївському обласному художньому музеї імені В. В. Верещагіна представлені варіанти нових гербів Миколаївської області. Виставка відкриває можливість для мешканців і гостей міста ознайомитися з авторськими проєктами та висловити власну думку щодо символіки.

За словами музею на сторінці у «Фейсбуці», кожен відвідувач може залишити пропозиції у спеціальній Книзі відгуків. Кожна думка буде уважно розглянута та передана до відповідних органів для подальшого опрацювання.

Виставка триватиме протягом кількох тижнів, тож у всіх бажаючих є час детально ознайомитися з проєктами та внести свій вклад у формування нового символу рідного краю.

Малюємо мир

7 березня Миколаїв став частиною масштабної національної мистецької акції на підтримку резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека». Місцеві мешканці об'єдналися навколо створення символічного художнього полотна, яке покаже роль українських жінок у відновленні країни та підтримці суспільства в умовах війни. Про це повідомляє Миколаївська ОВА.

До акції долучилися начальник Миколаївської ОВА Віталій Кім із дружиною та сином, активісти, представники Департаменту соцзахисту, внутрішньо переміщені особи та люди з інвалідністю.

Кожна створена картина - окрема історія про стійкість і солідарність, а разом вони формують спільну візію безпечного майбутнього.

До 100-річчя заповідника «Ольвія»

У Миколаївському обласному краєзнавчому музеї готують тематичну виставку, присвячену історії одного з найдавніших античних міст Північного Причорномор'я.

Ольвія була заснована грецькими колоністами з Мілета у VI столітті до нашої ери поблизу сучасного села Парутине. Назва міста перекладається як «щаслива». Упродовж багатьох століть поліс був важливим центром торгівлі, культури та політичного життя регіону і слугував своєрідним містком між елліністичним світом та народами причорноморських степів.

Миколаївський краєзнавчий музей багато років співпрацює із заповідником. Його науковці брали участь в археологічних дослідженнях на території давнього міста, завдяки чому музейні фонди поповнилися цінними знахідками. Серед них - антична кераміка, предмети побуту та давні монети, зокрема відомі ольвійські «дельфінчики».

Наразі триває підготовка ювілейної експозиції, яка розповість відвідувачам про історію Ольвії та результати археологічних досліджень. Про дату відкриття виставки повідомлять додатково.

Святковий концерт

7 березня в Обласному палаці культури відбувся святковий концерт оркестру молодих музикантів Jazz teen band під керівництвом Владислава Бейзеєрова.

Програма поєднувала джазові та естрадні композиції - від українських мотивів у обробці Андрія Шумейка до світових хітів Джорджа Гершвіна, Генрі Манчіні та Майкла Бубле.

Особливий момент - виконання пісні «Tequila» разом із глядачами. Концерт завершився авторським твором Бейзеєрова, який отримав бурхливі оплески від аудиторії всіх вікових категорій.

«Весняні мрії»

4 березня Миколаївський академічний драматичний театр представив прем'єру музичного шоу «Весняні мрії». Режисер - Артем Свистун, музичний керівник - Катерина Мірзоєва.

Глядачі побачили вокальні, інструментальні та хореографічні номери за участю театральних артистів і колективу «Family band». Прозвучали хіти української естради, а фінал шоу - оптимістична композиція «Хай мрії збуваються». Зал щедро нагородив виконавців оплесками.

У «Юності» - «Все для жінок»

6 березня у концерт-холі «Юність» відбувся святковий весняний концерт «Все для жінок» у виконанні популярного гурту RadioStars. Для глядачів прозвучали відомі українські та світові хіти, зокрема пісні, які свого часу виконували відомі співачки.

Концерт подарував публіці гарний настрій і став своєрідною психологічною підтримкою у непростий час. Глядачки тепло приймали артистів та щиро аплодували улюбленим композиціям.

Під час заходу організатор концерту Володимир Алексєєв традиційно провів збір коштів на підтримку Збройних Сил України. Учасники благодійної акції отримали символічні подарунки.

Ігор ЄРМОЛАЄВ.

Люди твої, Україно!

Досвід кардіохірургів став предметом науки

Своїм внеском наближають нашу Перемогу кардіохірурги і кардіологи - наші земляки

Цими днями вийшло друком наукове видання «Хірургічне лікування поєднаних мітрально-аортальних вад серця в умовах штучного кровообігу», яке є результатом співпраці кардіоцентру Миколаївської обласної клінічної лікарні з Національним інститутом серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова. У ньому досліджено результати операцій у 1690 пацієнтів з Миколаївського регіону, яким в умовах штучного кровообігу було виконано протезування клапана, або реконструктивні втручання на ньому.

О. В. Шабільянов, кандидат медичних наук, завідувачий кардіологічним центром;
В. П. Олійник, лікар-хірург серцево-судинний;
Ю. В. Наточий, лікар-інтервенційний кардіолог

В. Г. Мазепа, лікар-хірург серцево-судинний та Ю. В. Наточий, лікар-інтервенційний кардіолог

Зокрема, хворі були прооперовані з приводу поєднаних мітрально-аортальних вад серця в Інституті Амосова та у Миколаївській обласній клінічній лікарні за період 2006-2025 рр.

Авторами наукового видання опрацьовано колосальний обсяг інформації, проаналізовано безпосередніми результатами і проведена порівняльна характеристика ефективності різних методів захисту міокарда, різних варіантів пластичних операцій на клапанах, визначені фактори ризику як шпитального, так і віддаленого періодів.

У результаті, вперше в Україні було впроваджено у кардіохірургічну практику нову оригінальну методику транслокації передньої стулки мітрального клапана під фіброзне кільце задньої стулки при протезуванні мітрально-го клапана.

Авторами монографії є:

- ◆ **Олександр ШАБІЛЬЯНОВ**, кандидат медичних наук, заслужений лікар України, завідувачий кардіологічним центром, кардіолог вищої категорії;
- ◆ **Валентин ОЛІЙНИК**, лікар-хірург серцево-судинний вищої категорії, експерт УОЗ Миколаївської області з питань «Хірургія серця і магістральних судин»;
- ◆ **Володимир МАЗЕПА**, лікар-хірург серцево-судинний першої категорії;
- ◆ **Юрій НАТОЧИЙ**, лікар-інтервенційний кардіолог вищої категорії, експерт УОЗ Миколаївської області з питань «Інтервенційна кардіологія»;
- ◆ **Володимир ПОПОВ**, професор, доктор медичних наук, Лауреат Державної премії в галузі науки та техніки, заслужений лікар України, серцево-судинний хірург вищої категорії, за-

Зокрема, як зазначив професор Володимир Владиславович Попов, вперше в Україні на великому клінічному матеріалі вивчені безпосередні та віддалені результати корекції, вдосконалені методики сучасної високотехнологічної діагностики, покази до хірургічної корекції та об'єм втручання при поєднаних мітрально-аортальних вадах, визначені шляхи профілактики ускладнень на ранньому та у віддаленому післяопераційних періодах.

За висновками рецензентів - науковців Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика МОЗ України - В. Й. Сморгевського, доктора медичних наук, професора кафедри хірургії та трансплантології, Лауреата Державної премії з науки та техніки і Р. М. Вітовського - доктора медичних наук, професора кафедри хірургії серця та магістральних судин, - книга призначена для використання у практичній роботі кардіохірургів, анестезіологів, реаніматологів, кардіологів.

Ця глибока наукова праця на базі практичного досвіду кардіохірургів дозволила дослідити ефективність та провести порівняльний аналіз різних методик хірургічної корекції в умовах штучного кровообігу. У книзі, обсягом 203 сторінки, розроблено алгоритм хірургічного лікування пацієнтів з поєднаними мітрально-аортальними вадами серця.

Принагідно зазначити, що професора, доктора медичних наук В. В. Попова пов'язують ділові стосунки з Миколаївською обласною клінічною лікарнею, загалом із Миколаївщиною, ще з 1998 року, відколи він вперше приїхав для консультування пацієнтів із Одеси, Миколаєва, Херсона.

Вже у той час, наряду із консультаціями важких хворих, була перша спроба тут, на місці, у відділенні провести коронарографію. Була виконана перша операція на працюючому серці, під час якої видатному кардіохірургу-амосівцю асистував кардіохірург кардіоцентру Миколаївської обласної лікарні Валентин Олійник. Тоді ж було проведено три комісуротомії (операції з роз'єднання стулок клапанів серця, що зрослися) та один перикардит. На щастя, попри те, що складні операції на серці проводились поза зоною Інституту Амосова, де для цього створено необхідні умови, вони пройшли вдало, пацієнти почувались нормально.

З тих пір практично щомісяця професор В. В. Попов приїздить у Миколаїв для консультування пацієнтів із вадами серця, які потребують оперативного лікування.

21 серпня 2021 року під його керівництвом вперше було проведено операцію по заміні клапана серця на базі Миколаївської обласної клінічної лікарні. За участі академіка В. В. Лазоринця, директора ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова Національної академії медичних наук України», було підписано Договір про співпрацю із обласною лікарнею і інституцією.

Незважаючи на воєнний стан і те, що Миколаївська область - прифронтовий регіон, консультації та хірургічні операції на відкритому серці за участю кардіохірургів-амосівців продовжуються.

Олександра МЕНТЕЛЬ,
журналіст.

Вітаємо з ювілеєм!

У березні, коли пробуджується природа, і яскраве сонячне проміння дарує нам тепло, радість і надію, святкує свій ювілейний день народження чудова жінка, педагог за покликанням, лідер, відмінник народної освіти Клименко Таїсія Миколаївна.

Все своє життя вона присвятила навчанню і вихованню школярів. 30 років була заступником директора школи з виховної роботи (СШ № 22, СШ № 26, СШ № 3). Її організаторським здібностям варто позаздрити! Постійний пошук нових, цікавих форм роботи з учнями, захоплені проекти, вивчення історії рідного краю, України - забирали багато часу і сил, проте наскільки були пізнавальними та корисними вихованцям. Формували патріотизм і громадянську позицію.

Таїсія Миколаївна, як людина творча, талановита, організувала і провела багато цікавих, змістовних, патріотичних заходів не тільки в школі, але і в своєму мікрорайоні, в яких брали участь і школярі, і жителі мікрорайону. Це Свято вулиці, району, міста. Першими почесними вартівими біля Вічного вогню стояли вихованці Таїсії Миколаївни.

Ще в ті далекі часи педагог започаткувала поїздки по Україні для ознайомлення учнів із славним минулим нашої держави, вивченням культури і традицій населення інших регіонів, єднання учнівської молоді. Це було своєрідним проривом, важко організувалося. Та для такої людини, як Таїсія Миколаївна, неможливого не існувало. Вона вміла переконувати, надихати, організувати.

Творча праця педагога неодноразово відмічалася керівництвом міста, області, Міністерством освіти України.

На даний час Таїсія Миколаївна - ветеран педагогічної праці. Та її активна, творча душа, як і колись, не знає спокою. Вона організовує роботу Ради ветеранів-педагогів міського Будинку вчителя. У кожному запланованому заході живе частинка її доброго серця, невтомних рук. Доброту та щирість вона несе всім, хто потребує підтримки і допомоги.

Шановна імениниці! Прийміть вітання з приводу Вашої яскравої дати!

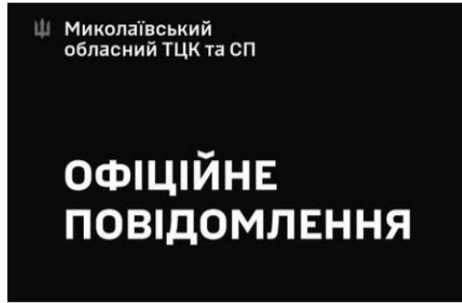
Нехай Ваше життя буде і надалі таким же наповненим! Мир, злагоди, сімейного затишку Вашій родині, невичерпної енергії, міцного здоров'я, оптимізму, нових цікавих ідей та вдячності від колег-ветеранів!

З повагою
Рада ветеранів педагогічної праці
М. Миколаєва.

Будьте уважні!

Помічені самозванці, які видають себе за представників ТЦК і вимагають гроші за «вирішення питання» щодо уникнення мобілізації

До командування Миколаївського обласного ТЦК та СП періодично надходить інформація про діяльність на території області осіб, які видають себе за представників груп оповіщення.

білізації», не здійснюючи при цьому жодних законних процедур — зокрема, не доставляючи громадян до ТЦК та СП для уточнення облікових даних чи проходження військово-лікарської комісії.

Під впливом такого тиску окремі громадяни або їхні родичі погоджуються передати кошти заради уникнення фіктивної «мобілізації». Після отримання грошей зловмисники зникають.

У разі виникнення подібних ситуацій закликаємо не передавати кошти не-

домим особам та негайно повідомляти про протиправні дії:

066 033 79 52 — кол-центр Миколаївського обласного ТЦК та СП

102 — Національна поліція України

Важливо: звертайтеся за вказаними телефонами також у випадках, якщо будь-хто пропонує «вирішити питання» за грошову винагороду — незалежно від того, чи викликає у вас сумнів його належність до групи оповіщення територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

Нагадуємо, що пропозиція або отримання неправомірної вигоди є кримінальним правопорушенням. Керівництво Миколаївського обласного ТЦК та СП сприяє виявленню та припиненню будь-яких протиправних дій, у тому числі корупційних правопорушень, серед особового складу.

Потребує уваги

Помилки при зберіганні грошей, про які знають злодії

У багатьох українських родинах гроші, прикраси або важливі документи лежать удома. Тому навіть невеликі суми готівки чи кілька коштовностей часто стають головною «ціллю» для грабіжників.

«Ми тримаємо трохи грошей удома, бо щодня треба щось купити, а банкомати далеко, - розповідає мешканка Миколаєва Наталія, яка стала жертвою квартирного пограбування. - Раніше все ховали під матрацом - і подумати не могли, що це перше, що перевіряють злодії». Її слова підтверджують криміналісти: при обшуку вони спершу перевіряють найочевидніші місця - спальню, комоди, шафи, антресолі, банки з крупами, навіть техніку.

Багато родин намагаються вигадати власні «хитрі» схованки. «Ми ховали гроші в старих книгах, під підкладкою дивана або серед дитячих іграшок, - розповідає киянин Андрій. - Це допомагало, поки злодій не потрапив у дитячу і не перевернув всі ящики». Такі історії повторюються по всій Україні. У Харкові родина поклала кілька купюр у коробку з цукром. Повернувшись з роботи, побачили коробку перевернутою - гроші зникли. В Дніпрі злодії обшукали шафи та верхній одяг, а нестандартні схованки навіть не помітили, бо поспішають.

Експерти наголошують: основна помилка - робити схованку «зручнішою» для себе. Чим очевидніше місце для власника, тим швидше його знайде злодій. Але й нестандартні тайники не гарантують повної безпеки. Багато способів - книги-пустушки, приховані відсіки у меблях, порожні банки, косметичні тюбики - працюють, якщо злодій поспішає або не знає про них, але не варто на них повністю покладатися.

Колишні злодії радять: комбінуйте кілька рівнів захисту. Один з них - мінімізація готівки вдома. Інший - сигналізація та камери спостереження. А третій - продумані схованки: «Якщо ви залишаєте гроші удома, зробіть так, щоб місце для вас було зручним, а для чужого ока - непримітним», - каже експерт, колишній крадій зі стажем понад 15 років.

Психологічний аспект теж важливий. Часто люди зберігають цінності у легкодоступних місцях через звичку або відчуття безпеки, яке не відповідає реальності. Кілька простих змін у побуті - перестановка меблів, подвійне дно в коробках, приховані полиці - можуть істотно зменшити шанси злодія знайти ваші гроші чи прикраси.

Реалії сучасної України додають свої нюанси. Через війну, економічну нестабільність і низькі доходи багато сімей не можуть дозволити собі дорогі сейфи чи банківські депозити. Відтак домашні «тайники» стають необхідністю, а не вибором. І навіть невеликі, креативні рішення можуть значно підвищити шанси зберегти цінності.

Підготувала
Віра СТЕПАНЕНКО.

Куток споживача

Бензин старіє, а ціни ростуть: де знайти «золоту» середину

Ціни на бензин і дизель в Україні продовжують зростати, і водії думають про домашні запаси. Але експерти попереджають: сучасне пальне зберігає свої властивості всього 3-6 місяців. Після цього бензин і дизель втрачають легкокиплячі фракції, окислюються, присадки випадають в осад, а двигун втрачає захист від детонації.

«Навіть при правильному зберіганні пальне не стає вічним», - каже експерт з автохімії Ігор Белус, технічний координатор LIQUI MOLY Україна. За його словами, довгострокові сорти пального, які можуть зберігатися до 5 років, виробляють лише для армії та державних резервів, і вони не продаються на звичайних АЗС.

Щоб продовжити термін зберігання, потрібно використовувати чисту герметичну тару, залишаючи невеликий зазор під кришкою, і тримати її в прохолодному місці - підвалі, коморі або гаражі. Балкони та багажники не підходять. Стабілізатори уповільнюють окислення, але не роблять пальне «вічним».

Старе пальне небезпечно для авто: воно ускладнює запуск двигуна, призводить до нестабільної роботи мотора, зниження потужності, детонації, утворення смол і засмічення форсунок. Навіть невелика порція старого бензину може спричинити дорогий ремонт.

Ігор Белус радить оновлювати домашні запаси кожні кілька місяців і суворо дотримуватися правил зберігання. Лише так пальне залишиться придатним, а зростання цін не перетвориться на зайві витрати та проблеми з автомобілем.

Підготувал В. КРАСКО.

Події та кримінал

«Молоко» за «котлети»

На Миколаївщині ДБР викрило схему привласнення пального Міноборони на понад 21 млн грн.

Начальник відділу оцінювання типового майна організував фіктивне списання пального у 2022-2025 роках за допомогою керівників Генштабу ЗСУ та служби пально-мастильних матеріалів. Пальне продавалося по 28-35 грн за літр на Миколаївщині. У листуванні фігуранти називали його «молоком», а гроші - «котлети». ДБР зафіксувало 500 тонн привласненого пального. Усім підозрюваним повідомлено про підозру за привласнення військового майна та службове підроблення. Санкція статті передбачає до 15 років тюрми з конфіскацією майна.

Батько і дочка на «п'яному драйві»

8 березня в кафе Первомайська сталася бійка, у якій постраждала 14-річна дівчина, що була у стані алкогольного сп'яніння.

Поліція з'ясувала, що 37-річний чоловік відпочивав у кафе зі своєю дочкою та знайомими, вживаючи алкоголь. Спочатку між дівчиною та іншою відвідувачкою виник словесний конфлікт, який переріс у бійку. В результаті були пошкоджені двері та посуд закладу. Медогляд показав 1,6 проміле алкоголю в крові дівчини та 1,3 - у батька. На чоловіка складено адміністративний протокол за неналежне виховання дитини. Кримінальне провадження передбачає до 4 років ув'язнення.

ДБР викрило схему поборів з фермерів

Працівники ДБР завершили досудове розслідування щодо системних поборів з аграріїв, організованих посадовцями Головного управління Держпродспоживслужби у Миколаївській області.

3 листопада 2024 року один з керівників вимагав гроші за перереєстрацію сільськогосподарської техніки та за оформлення посвідчень трактористів без навчання. Задokumentовано 15 випадків отримання неправомірної вигоди. Обом посадовцям пред'явлено обвинувачення, їм загрожує

до 10 років ув'язнення з конфіскацією майна.

Боржник став жертвою помсти

У Вознесенському районі чоловік спалив автомобіль товариша через борг за виконану роботу.

Інцидент стався 6 березня під час спільного вживання алкоголю. 53-річний зловмисник підпалив ВА3-21099 потерпілого за допомогою газового балону. Пожежу ліквідували поліцейські та рятувальники. Зловмисникові загрожує до 10 років ув'язнення.

Пшениця замість саджанців

Колишнього директора Веселинівського лісгоспу судитимуть за службову недбалість, що завдала державі понад 700 тис. грн збитків.

На лісовій ділянці площею 32 гектари він замість саджанців висадив пшеницю. Керівник закупив зерно та залучив працівників лісгоспу для обробки ділянок, порушивши вимоги законодавства. Йому загрожує до 5 років ув'язнення з позбавленням права обіймати певні посади.

Голова громади підписав фіктивні акти

Сільському голові однієї з громад оголосили підозру за службову недбалість, що завдала громаді понад 630 тис. грн збитків.

У 2023 році сільрада уклала договір на виконання інженерних робіт, але голова підписав акти приймання, не перевірявши їх виконання. Частина робіт не проводилася, а подані матеріали не відповідали нормам. Кошти було безпідставно перераховано підприємству.

Соцвиплати та «продаж трактора»

Інтернет-шахраї ошукали жителів Миколаївщини на понад 600 тис. грн через фейкові повідомлення про фінансову допомогу та підроблені оголошення про продаж товарів.

Мешканки Миколаївщини втратили гроші через фальшиві посилання для соцвиплат і «неіснуючий» трактор.

ПОНЕДІЛОК, 16 БЕРЕЗНЯ

ІНТЕР+ 16.00 Тіс «Скрізь тільки ти» 18.00 Тіс «Жінка» 5.30, 6.00 Правда життя 6.35, 6.40, 6.45 Корисні поради 3 6.50 Символи 7.00, 14.50, 22.55 Школа Комаровського

СОНЦЕ 7.30, 15.20, 23.30 Корисні поради 7.55, 15.50, 23.30 Останній день диктатора 2.00, 2.00 Тіс «Справа Дойлієв» 2.00, 6.00 Тіс «Мислити як вбивця» 7.00, 15.00 Телемагазин 23.00 Тіс «Плани Фазлієт і її доньки»

ОЦЕ ТБ 7.00, 8.00 Телемагазин 7.30, 3.00 Ультиматум 8.30 Тіс «Колі ми вдома. Н!» 8.50 Тіс «Хамелеон»

1+1 УКРАЇНА 22.05 Слідство ведеуть екстрасенси

ЕНТЕР-ФІЛЬМ 6.30 Сніданок з «1+1» 10.30, 2.40 Міняю жіну 14.40 Учениця мольфара 2 18.00, 19.00 Тіс «Реванш» 20.00, 21.00 Тіс «Скарби» 22.00, 23.10, 0.20, 1.30 Чужоземка. Коханяя кризь віки 2

2+2 14.00 Правда життя 14.40 Тасмичні саіту 17.15 Тіс «Вбивство в Гамбурзі» 21.00 Тіс «Зниклі» 2.00 Квадратний метр 2.30 Україна: забута історія

NLO 2 7.00, 7.30, 13.00, 13.30, 19.00, 19.30, 1.00, 1.30 Оттак мастак 3 8.00, 8.30, 14.00, 14.30, 20.00, 20.30 Дефективи 2

9.00, 9.30, 15.00, 15.30, 21.00, 21.30 Швидка 3 10.00, 10.30, 16.00, 16.30, 22.00, 22.30 Без краватки 3 11.00, 11.30, 17.00, 17.30, 23.00, 23.30 Герой України

8.30, 14.40, 23.45 Серед нас 9.00 Хвилина мовчання 9.01, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 0.00 Час новин 20.35 Невинадгані історії 21.45 Хроніка війни 22.45 BBC News Україна

НОВИЙ КАНАЛ 5.55 Північний чекс-ін 7.40 Тіс «Надприродне» 9.55, 19.00 Тіс «Будиночок на шасть»

11.55, 14.00, 16.05, 21.00, 22.55, 0.10, 0.50 Хіф 18.00 Мамо, ваш вихід! 0.00 Звернення Президента України 3.10 Магнолія 3.15 Знають навіть діти

СТБ 3.05, 17.20 Тіс «Спід» 3.50 Тіс «Історія одного злочину» 8.15 МастерШеф 14.00 Тіс «Спіна» 20.00 Тіс «К.О.Д.» 22.45 Тіс «Морська поліція: Лос-Анджелес» 9.40, 10.00, 10.35, 11.05, 11.30, 16.55, 17.30, 17.55, 18.25, 18.55 Тіс «Швидка»

ТЕТ 12.00 Тіс «Жіночий лікар. НЖ» 12.50, 13.40 Містичні історії з Поленом 9.00, 12.00, 14.00, 17.30, 20.00 Хіф 10.00 Тіс «Ненсі Дрю» 22.00 Тіс «Ромео і Джульєтта з Черкас 4» 23.00 Тіс «Сказанні судси 3» 0.00 Тіс «Що не так з секретаркою Кім?»

1.20 Тіс «СидОренки - СидорЄники» 3.10 Тіс «Вечіра 2» 4.00 Тіс «Нове життя В. Павлівічи» 4.50 Панянка-селянка

НТН 6.00, 17.30 Речдок 9.25, 1.05 Випадковий свідок 10.45, 23.30 Тіс «Елементарно» 11.00 Друге життя фургоніи 13.00 Станції улов 12.25, 19.20 Тіс «ФБР» 16.00, 21.00 Голі і налякнані 17.00 Швидкі і гучні 19.00 Геній автодизайну 20.00 Адаптивні історії з Едом Старфурдом 23.00 Аляска: останній рубіж 0.00 Ратувальний майна

К-1 7.00, 0.45 Інший світ 10.00, 17.10 Тіс «Мисливці за реплікками» 11.50, 19.05, 22.25 Камоні! 13.25 Саіт огляд з Себовою 14.15, 16.50 Орел і решка. Дайджест 6.00 Америка. Велика подорож 6.30 Нью-Йорк, New York 7.00, 12.00 Справжній серіал 8.00, 15.00, 21.00 Реальне кіно 10.00 Ранок 11.00 Часемко в гості 6.10 Телемагазин

К-2 6.10 Телемагазин 6.25, 16.15, 22.35 Судові справи 7.10, 14.25, 20.50 Сімейний суд 9.00, 19.00 Стоується кожного 11.00 Готуюмо разом 12.45 Удачний проєкт 13.35, 1.20 Шість соток 17.00 Тіс «Розумниця»

БІГУДИ 6.00 Телемагазин 7.30, 4.30 Сімейні мелодрами 13.30, 22.40 Говорить Україна 18.00 Тіс «Скрізь тільки ти» 18.30, 22.40 Говорить Україна 18.45, 20.15, 21.15, 22.15 Діалог

ВІВТОРОК, 17 БЕРЕЗНЯ 0.40 Тіс «Щоденний Темного» 2.10 Тіс «Хамелеон»

СОНЦЕ 5.55 Скарбця 6.40, 7.30, 15.20, 23.20 Корисні поради 7.00, 14.50, 22.55 Школа Комаровського

СОНЦЕ 7.55, 15.50, 23.55 Останній день диктатора 8.10, 8.55, 9.40, 16.15, 17.00, 17.45, 0.10, 0.55 Речдок 10.30, 18.35 Ток-шоу «Стоується кожного»

12.00, 20.05 Життя на межі 12.45, 20.50 Тасмичні саіту 14.05, 22.10 Містична Україна

1+1 УКРАЇНА 5.30 Життя відомих людей 6.30 Сніданок з «1+1» 10.30, 2.40 Міняю жіну 14.40 Учениця мольфара 2 18.00, 19.00, 20.00, 21.00 Тіс «Скарби» 22.00, 23.10, 0.20, 1.30 Чужоземка. Коханяя кризь віки 2

2+2 5.10, 6.00 ДжеДАІ 7.30, 9.15 Тіс «CSI: Місце злочину Мамія 2»

12.00, 2.00 Загублений світ 16.00 Хіф «Агент Рекс» 17.40 Хіф «Стокена»

19.55 Хіф «Полісмен з Бевєрлі Хілз» 22.00 Тіс «Вавилон. Берлін» 23.35 Хіф «По сліду»

5-Й КАНАЛ 6.00, 8.00, 23.00 Час новин. Підсумки дня 9.00, 9.30, 15.00, 15.30, 21.00, 21.30 Швидка 3 6.45, 9.30, 10.15, 11.15, 12.35, 13.20, 14.15, 15.30, 16.15, 17.20, 18.20, 19.40, 0.45 Незламна країна

7.45 Герой України 8.30, 14.40, 23.45 Серед нас 9.00 Хвилина мовчання 9.01, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 0.00 Час новин 21.45 Рандеву з Я. Соколовою 22.45 BBC News Україна

НОВИЙ КАНАЛ 5.00 Північний чекс-ін 6.35 Тіс «Надприродне» 9.30, 18.55 Тіс «Будиночок на шасть»

11.25, 13.45, 16.00, 21.05, 23.05, 0.10, 1.55 Хіф 18.00 Мамо, ваш вихід! 0.00 Звернення Президента України 6.30 Дачники 6.55 Добрий сад 7.10 Садові лайфи 7.25 Хавтук 7.40 Смак Карпат 7.50 Лікар Толстікова

8.05 Дачна бороданя 8.25 Design Stories 8.40 Теорії, Дивуї 8.55 Запшана дача 9.10 Не сиди, посади 9.25 Фіалка розсівіла 9.40, 10.00, 10.35, 11.05, 11.30, 16.55, 17.30, 17.55, 18.25, 18.55 Тіс «Швидка»

ТЕТ 5.40 Міс «Козаки. Футбол» 6.00 Моя суперродина 7.00 Тіс «Прибулець 2» 9.00, 12.00, 14.20, 15.50, 17.20, 19.40 Хіф 10.00 Тіс «Ненсі Дрю» 22.00 Тіс «Ромео і Джульєтта з Черкас 4» 0.00 Тіс «Що не так з секретаркою Кім?» 1.20 Тіс «СидОренки - СидорЄники» 3.10 Тіс «Вечіра 2» 4.00 Тіс «Нове життя В. Павлівічи» 4.50 Панянка-селянка

НТН 5.00, 9.00 Мисливці за ламхіттам 6.00, 17.30 Речдок 8.00, 18.30 Як це влаштовано? 9.25, 1.05 Випадковий свідок 10.45, 23.30 Тіс «Елементарно» 11.00 Реставратори 13.00 Друге життя фургоніи 13.00 Станні мешанці Амельскіи 15.00 Прикордонна служба 16.00 Голі і налякнані 17.00 Швидкі і гучні 19.00 Геній автодизайну 20.00 Золота лихоманка 22.00 Золотий шлях Паркера Шнабеля

К-1 6.50, 1.35 Інший світ 10.00, 17.05 Тіс «Мисливці за реплікками» 11.50, 18.55, 22.30 Камоні! 13.00 Саіт огляд з Себовою 14.40, 16.40 Орел і решка. Дайджест 6.00 Америка. Велика подорож 6.30 Нью-Йорк, New York 7.00, 12.00 Справжній серіал 8.00, 15.00, 21.00 Реальне кіно 10.00 Ранок 11.00 Часемко в гості 6.10 Телемагазин

К-2 6.10 Телемагазин 6.25, 16.15, 22.35 Судові справи 7.10, 14.25, 20.50 Сімейний суд 9.00, 19.00 Стоується кожного 11.00 Готуюмо разом 12.45 Удачний проєкт 13.30, 1.20 Шість соток 17.00 Стуюється кожного

БІГУДИ 6.00 Телемагазин 7.30, 4.30 Сімейні мелодрами 13.30, 22.40 Говорить Україна 18.00 Тіс «Скрізь тільки ти» 18.30, 20.00, 21.00, 22.00 Новини 18.45, 20.15, 21.15, 22.15 Діалог

СЕРЕДА, 18 БЕРЕЗНЯ

ІНТЕР+ 6.00, 14.05, 22.10 Містична Україна 6.45, 7.30, 15.20, 23.25 Корисні поради 7.00, 14.50, 22.55 Школа Комаровського

СОНЦЕ 7.55, 15.50, 23.55 Останній день диктатора 8.10, 8.55, 9.40, 16.15, 17.00, 17.45, 0.15 Речдок 10.30, 11.15, 18.35, 19.20 Ток-шоу «Стоується кожного»

12.00, 20.05 Життя на межі 12.45, 20.50 Тасмичні саіту

1+1 УКРАЇНА 5.30 Життя відомих людей 6.30 Сніданок з «1+1» 10.30, 2.40 Міняю жіну 14.40 Учениця мольфара 2 18.00, 19.00, 20.00, 21.00 Тіс «Скарби» 22.00, 23.05, 0.10, 1.30 Чужоземка. Коханяя кризь віки 2

2+2 5.10, 6.00 ДжеДАІ 7.15, 9.05 Тіс «CSI: Місце злочину Мамія 2»

11.50, 2.20 Загублений світ 15.45 Хіф «Велопоєати без прав» 16.15 Хіф «Заруччяня 3» 17.45 Хіф «Стокена» 20.00 Хіф «Полісмен з Бевєрлі Хілз 3»

NLO 2 5.00, 5.30, 11.00, 11.30, 17.00, 17.30, 23.00, 23.30 СуперКолі 3

6.00, 12.00, 18.00, 0.00 Північний чекс-ін

7.00, 7.30, 13.00, 13.30, 19.00, 19.30, 1.00, 1.30 Оттак мастак 3 8.00, 8.30, 14.00, 14.30, 20.00, 20.30 Дефективи 2

9.00, 9.30, 15.00, 15.30, 21.00, 21.30 Швидка 3 10.00, 10.30, 16.00, 16.30, 22.00, 22.30 Без краватки 3

ФІЛМ.УА. ДРАМА 5.15, 3.45, 4.30 Страх в твоєму домі 6.00, 6.45, 7.35, 8.20, 15.25, 16.10, 17.00, 17.45 Відважні

9.10, 9.55, 10.40, 11.30, 18.40, 19.25, 21.00, 0.00 Час новин 21.45 Рандеву з Я. Соколовою 22.45 BBC News Україна

НОВИЙ КАНАЛ 6.35 Тіс «Надприродне» 8.15, 19.00 Тіс «Будиночок на шасть» 10.25, 13.10, 15.55, 21.15, 23.40, 0.10, 1.50 Хіф

18.00 Мамо, ваш вихід! 0.00 Звернення Президента України 3.15 Знають навіть діти

СТБ 3.00, 11.00 Тіс «Історія одного злочину» 8.20, 22.45 Тіс «Морська поліція: Лос-Анджелес» 14.00 Тіс «Спіна» 17.25 Тіс «Спід» 20.00 Тіс «К.О.Д.» 0.35 Тіс «Хід прокурора»

ТЕТ 5.40 Міс «Козаки. Футбол» 6.00 Моя суперродина 7.00 Тіс «Прибулець 2» 9.00, 12.00, 13.50, 15.40, 17.25, 19.45 Хіф 10.00 Тіс «Ненсі Дрю» 22.00 Тіс «Ромео і Джульєтта з Черкас 4» 0.00 Тіс «Що не так з секретаркою Кім?» 1.20 Тіс «СидОренки - СидорЄники» 3.10 Тіс «Вечіра 2» 4.00 Тіс «Нове життя В. Павлівічи» 4.50 Панянка-селянка

НТН 6.00, 17.30 Речдок 9.25, 1.05 Випадковий свідок 10.45, 23.30 Тіс «Елементарно» 11.00 Реставратори 13.00 Друге життя фургоніи 13.00 Станні мешанці Амельскіи 15.00 Прикордонна служба 16.00 Голі і налякнані 17.00 Швидкі і гучні 19.00 Геній автодизайну 20.00 Золота лихоманка 22.00 Золотий шлях Паркера Шнабеля

К-1 7.00, 0.50 Інший світ 10.00, 17.25 Тіс «Мисливці за реплікками» 11.55, 19.10, 22.40 Камоні! 13.15 Саіт огляд з Себовою 14.30, 16.30 Орел і решка. Дайджест 6.00 Америка. Велика подорож 6.30 Нью-Йорк, New York 7.00, 12.00 Справжній серіал 8.00, 15.00, 21.00 Реальне кіно 10.00 Ранок 11.00 Часемко в гості 6.10 Телемагазин

К-2 5.20, 6.25, 16.15, 22.35 Судові справи 6.10 Телемагазин 7.10, 14.30, 20.50 Сімейний суд 9.00, 17.05 Тіс «Розумниця» 11.00 Готуюмо разом 12.55 Удачний проєкт 13.35, 1.20 Шість соток 17.00 Стуюється кожного

БІГУДИ 6.00 Телемагазин 7.30, 4.30 Сімейні мелодрами 13.30, 22.40 Говорить Україна 18.00 Тіс «Скрізь тільки ти» 18.45, 20.15, 21.15, 22.15 Діалог

ЧЕТВЕР, 19 БЕРЕЗНЯ

ІНТЕР+ 6.10, 14.00, 22.05 Містична Україна 7.00, 14.50, 22.50 Школа Комаровського

СОНЦЕ 7.55, 15.50, 23.45 Останній день диктатора 8.10, 8.55, 9.40, 16.15, 17.00, 17.45, 0.05 Речдок 10.30, 11.15, 18.35, 19.20 Ток-шоу «Стоується кожного»

12.00, 20.05 Життя на межі 12.45, 20.50 Тасмичні саіту

1+1 УКРАЇНА 5.30 Життя відомих людей 6.30 Сніданок з «1+1» 10.30, 2.45 Міняю жіну 14.45 Хіф «Перлина Нілу» 16.55 Хіф «Роман з каменем» 19.00 Хіф «Ліцяр дря» 21.10 Хіф «Ред»

23.20 Хіф «У ліжку з ворогом» 1.20 Саіт навіговірт 6.00 ДжеДАІ 7.50, 10.30 Тіс «CSI: Місце злочину Мамія 2»

12.15, 2.30 Загублений світ 16.10 Хіф «Життя на межі» 18.05 Хіф «13-й район: Ультиматум» 20.00 Хіф «Полісмен з Бевєрлі Хілз 3»

22.00 Хіф «Яюкс в Америці»

NLO 2 5.00, 5.30, 11.00, 11.30, 17.00, 17.30, 23.00, 23.30 СуперКолі 3

6.00, 12.00, 18.00, 0.00 Північний чекс-ін

7.00, 7.30, 13.00, 13.30, 19.00, 19.30, 1.00, 1.30 Оттак мастак 3 8.00, 8.30, 14.00, 14.30, 20.00, 20.30 Дефективи 2

9.00, 9.30, 15.00, 15.30, 21.00, 21.30 Швидка 3 10.00, 10.30, 16.00, 16.30, 22.00, 22.30 Без краватки 3

ФІЛМ.УА. ДРАМА 5.15, 3.45, 4.30 Страх в твоєму домі 6.00, 6.45, 7.35, 8.20, 15.25, 16.10, 17.00, 17.45 Відважні

9.10, 9.55, 10.40, 11.30, 18.40, 19.20, 20.05, 20.55 Нити долі 12.15, 13.00, 13.50, 14.35, 21.40, 22.25, 17.45 Відважні

21.45 Легендарні воїни 22.45 BBC News Україна

НОВИЙ КАНАЛ 5.10 Північний чекс-ін 6.55 Тіс «Надприродне» 9.20, 19.00 Тіс «Будиночок на шасть» 11.50, 13.55, 15.55, 21.10, 23.55, 0.10, 2.00 Хіф

18.00 Мамо, ваш вихід! 0.00 Звернення Президента України 3.15 Знають навіть діти

СТБ 3.00, 11.00 Тіс «Історія одного злочину» 8.20, 22.50 Тіс «Морська поліція: Лос-Анджелес» 14.00 Тіс «Спіна» 17.25 Тіс «Спід» 20.00 Тіс «К.О.Д.» 0.35 Тіс «Хід прокурора»

ТЕТ 5.40 Міс «Козаки. Футбол» 6.00 Моя суперродина 7.00 Тіс «Прибулець 2» 9.00, 12.00, 13.45, 15.30, 17.20, 19.40 Хіф 10.00 Тіс «Ненсі Дрю» 22.00 Тіс «Ромео і Джульєтта з Черкас 4» 0.00 Тіс «Що не так з секретаркою Кім?» 1.20 Тіс «СидОренки - СидорЄники» 3.10 Тіс «Вечіра 2» 4.00 Тіс «Нове життя В. Павлівічи» 4.50 Панянка-селянка

НТН 6.00, 17.30 Речдок 9.25, 1.05 Випадковий свідок 10.45, 23.30 Тіс «Елементарно» 11.00 Реставратори 13.00 Друге життя фургоніи 13.00 Станні мешанці Амельскіи 15.00 Прикордонна служба 16.00 Голі і налякнані 17.00 Швидкі і гучні 19.00 Геній автодизайну 20.00 Золота лихоманка 22.00 Золотий шлях Паркера Шнабеля

К-1 6.35, 1.30 Інший світ 10.00, 17.25 Тіс «Мисливці за реплікками» 11.55, 19.10, 22.40 Камоні! 13.05 Саіт огляд з Себовою 14.10, 17.10 Орел і решка. Дайджест 6.00 Америка. Велика подорож 6.30 Нью-Йорк, New York 7.00, 12.00 Справжній серіал 8.00, 15.00, 21.00 Реальне кіно 10.00 Ранок 11.00 Часемко в гості 6.10 Телемагазин

К-2 5.20, 6.25, 16.15, 22.35 Судові справи 6.10 Телемагазин 7.10, 14.30, 20.50 Сімейний суд 9.00, 17.05 Тіс «Розумниця» 11.00 Готуюмо разом 12.55 Удачний проєкт 13.35, 1.20 Шість соток 17.00 Стуюється кожного

БІГУДИ 6.00 Телемагазин 7.30, 4.30 Сімейні мелодрами 13.30, 22.40 Говорить Україна 18.00 Тіс «Скрізь тільки ти» 18.45, 20.15, 21.15, 22.15 Діалог

П'ЯТИЦЯ, 20 БЕРЕЗНЯ

ІНТЕР+ 5.50, 14.00, 22.05 Містична Україна 6.35, 7.30, 15.20, 23.25 Корисні поради 7.00, 14.50, 22.55 Школа Комаровського

СОНЦЕ 7.55, 15.50, 23.45 Останній день диктатора 8.10, 8.55, 9.40, 16.15, 17.00, 17.45, 0.05 Речдок 10.30, 11.15, 18.35, 19.20 Ток-шоу «Стоується кожного»

12.00, 20.05 Життя на межі 12.45, 20.50 Тасмичні саіту

1+1 УКРАЇНА 5.30 Життя відомих людей 6.30 Сніданок з «1+1» 10.30 Міняю жіну 14.45 Хіф «Перлина Нілу» 16.55 Хіф «Роман з каменем» 19.00 Хіф «Ліцяр дря» 21.10 Хіф «Ред»

23.20 Хіф «У ліжку з ворогом

Кулінарна скарбничка

Козацький куліш: готуємо по рецепту гетьмана

У Галичинівській громаді на Миколаївщині відтворюють куліш за старовинним рецептом, який, за переказами місцевих, готував сам Іван Мазепа під час переправ через Буг після поразки у Полтавській битві 1709 року. Тоді страва не була просто їжею - вона давала енергію козакам під час походів і підтримувала бойовий дух війська.

Рецепт від Наталії: запахи, смаки та текстури

Наталія Ємельянцева вже підготувала казан: на столі нарізана свинина, морква та цибуля. «Спершу обсмажимо м'ясо», - каже вона кореспондентам Суспільного. Масло шипить, аромат м'яса злегка карамелізується, змішуючись із солодкуватим запахом цибулі та моркви. «Це основа аромату куліша», - пояснює Наталія.

Після м'яса в казан йде пшоно, добре промите і готове до

варіння. Крупа починає повільно поглинати соки, набуваючи золотистого кольору. «Особливість нашого куліша - горох», - додає господиня. Його можна закладати сирим або відвареним наприкінці, щоб текстура стала ніжною, а смак - м'яким. Потім страва заправляється сіллю, перцем і шматком вершкового масла - аромат стає більш насиченим і «теплим».

Куліш ставлять у піч, де він підсмажується, утворюючи легку скоринку. Поряд Наталія пече коржі за рецептом бабусі та вергуни, які подають з абрикосовим варенням. «Це як у поході: ситно, смачно і швидко», - сміється вона.

Наталія зауважує, що сьогодні куліш готують всередині через безпекову ситуацію на межі Миколаївської та Херсонської областей. Але навіть у приміщенні страва зберігає автентичний смак. «Ми постійно помішуємо, щоб не пригоріло, додаємо масло і горох у потрібний момент», - пояснює вона. Куліш виходить густим, ароматним, з насиченим смаком, а коржі і вергуни дода-

ють солодкої нотки, як у справжньому поході.

Історичний контекст: куліш Мазепи

Іван Мазепа, як описують у мемуарах Самійла Величка та інших джерелах, був практичним і поміркованим у харчуванні. Похідна кухня гетьмана була простою, але ефективною: каші, м'ясо, риба, овочі - усе швидко готувалося і забезпечувало воїнів енергією. Мазепа цінував натуральний смак продуктів, додавав мед та ягоди, а спеції використовував обережно. Куліш був саме тією стравою, яка поєднувала доступність інгредієнтів і максимальну користь для організму.

Архівні джерела свідчать, що куліш легко готувався у польових умовах: казан можна було встановити на вогнище або навіть над невеликим багаттям. Пшоно та горох довго зберігаються, м'ясо забезпечує калорії, а приготування у казані дозволяє швидко нагодувати десятки людей. Сам гетьман дбав не лише про фізичну витривалість війська, а й про моральний стан - ситий і задоволений козак працював ефективніше.

Таким чином, куліш Івана Мазепи - це не просто страва, а спосіб відчуття історію на смак. Він нагадує, що прості, але продумані страви допомагають виживати і підтримують дух навіть у найскладніших обставинах. Відтворюючи рецепт Мазепи, сучасні українці не лише готують ситну їжу, а й зберігають культурну пам'ять і традиції козацької кухні.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ●

ПРОДАЮ

Дрова м'яких порід.
☎ 095-697-79-84.

ДРОВА твердих порід. Доставка.
☎ 093-024-36-58.

ПОСЛУГИ

Нарізка скла, доставка.
☎ 095-697-79-84.

РІЗНЕ

Втрачене посвідчення особи, яка потерпіла внаслідок Чорнобильської катастрофи (категорія 2), серія Б №305018, видане 10.08.2020 на ім'я Кульбацька Ольга Григорівна, вважати недійсним.

Вважати недійсним у зв'язку з втратою свідоцтва про право влас-

ності на приватизовану квартиру № 2 по вулиці 1а Лінія, будинок, 48 на ім'я Смикалова Зінаїда Михайлівна, Смикалов Олександр Іванович.

Вважати недійсним у зв'язку з втратою свідоцтва про право власності на приватизовану квартиру номер 61 по проспекту Героїв України, 20в, видане на ім'я Солощук Євдокія Степанівна.

Втрачений диплом кваліфікованого робітника №6930 виданий Новоолександрійським ПТУ №-16 10.06.1997р. на ім'я Лупашенко Дмитро Олександрович, вважати недійсним.

Втрачене посвідчення офіцера УК №277363, видане 26.06.2022 на ім'я Люшенка Василя Ігоровича, вважати недійсним.

ПІВДЕННА ПРАВДА
Тел. відділу реклами
(Viber, Telegram, WhatsApp)

+380 66 857 25 00, +380 97 452 06 20.

Дім. Сад. Город

Чайна магія на грядці

Багато українських дачників навіть не підозрюють, що після чаювання чайне листя - справжнє багатство для городу та саду. Замість смітника його варто збирати: досліджені городники запевняють, що заварка чудово живить ґрунт і зміцнює рослини.

Залишки чаю можна додавати у компост - вони збагачують перегній дубильними речовинами, що захищають культури від грибкових хвороб. Як мульча для квітників чи кімнатних рослин, так і чай утримує вологу, пригнічує бур'яни і зберігає структуру ґрунту.

Щоб розсада помідорів, перцю чи баклажанів росла міцною, достатньо жмені чайного листя у лунці. Воно поступово віддає корінню поживні речовини і утримує вологу, особливо важливу у перші спекотні дні весни. На глинистому ґрунті заварка робить землю пухкою та родючою, стимулює корисні мікроорганізми і допомагає рослинам протистояти шкідникам.

Городники, які регулярно використовують заварку, відзначають: врожай стає більшим, рослини - здоровішими, а догляд - простішим. Наступного разу після чаювання не поспішайте викидати листя: дайте йому друге життя на грядці, і ваш город скаже вам «дякую».

Господиням на замітку

Картопляна вода: секретний засіб для дому та краси

Ви тільки що зварили картоплю і збираєтеся вилити воду? Зачекайте! Експерти стверджують: картопляний відвар - справжній «універсальний помічник», який може замінити дорогі миючі засоби, косметику і навіть добрива для рослин.

Головна цінність відвару - крохмаль та мінерали. Вони пом'якшують воду, очищують і живлять поверхні, надають блиск меблям, склу та дзеркалам. Достатньо лише остудити рідину - і вона готова до використання.

Як можна використовувати картопляну воду:

❖ **Миття посуду:** залийте відваром пригорілу каструлю чи сковороду на 10 хвилин - бруд легко відійде.

- ❖ **Миття скла та дзеркал:** змішайте відвар з водою 1:1 - жодних розводів і хімії.
- ❖ **Кондиціонер для волосся:** теплий відвар робить волосся гладким і слухняним.
- ❖ **Відновлення кольору темного одягу:** крохмаль оживляє тканину і робить колір насиченим.

❖ **Догляд за рослинами:** поживні речовини допомагають відновитися після пересадки.

❖ **Загушувач для супів та соусів:** кілька ложок замість борошна додадуть кремову консистенцію.

❖ **Видалення запахів:** змиває запах цибулі чи часнику з рук.

❖ **Догляд за меблями:** протирання відваром надає легкий блиск без хімії.

Поради експертів:

❖ Для рослин та косметичних процедур відвар повинен бути безсолоним.

❖ Зберігати в холодильнику не більше 24 годин.

❖ Якщо рідина містить жир або спеції, її не варто використовувати для дому чи краси.

Картопляна вода - простий, натуральний та економічний спосіб доглядати за домом, собою та рослинами. Маленька рідинка - а користі цілий «арсенал».

Невідоме про відоме

Що ви їсте - то ваша суть: як ваш смак розкриває таємниці характеру

Смак - це не просто смакові рецептори, це дзеркало душі. Те, що для одного солодке, для іншого гірке; що для когось звично, для іншого - виклик. Мозок збирає сигнал за сигналом: солодке, гірке, кисле, солоне, гостре, аромати, текстури - і формує унікальний сенсорний портрет, який ми називаємо смаком. Іноді він розповідає про нас більше, ніж ми самі про себе знаємо.

Психологи переконані: гастрономічні переваги людини не випадкові. Вони віддзеркалюють риси характеру, приховані реакції на світ і навіть життєві стратегії. Хоча смак не визначає особистість однозначно, він стає ключем до розуміння себе й оточуючих.

Любителі гострого і пряного

Ті, хто обожнює чилі, перець, каррі та гострі соуси, зазвичай

не бояться експериментів і ризику. Рутинна буденність їх втомлює більше, ніж невідомість. Для них гострий смак - як виклик світу, тест на відвагу та відкритість.

Шанувальники гірко

Любителі чорного шоколаду, кави без цукру, гірких овочів і оливок часто виявляють холодність, суворість, самодостатність. Дослідження журналу Appetite показують: такі люди схильні до емоційної стриманості і навіть легкого емоційного дистанціювання. Гіркота, яку вони люблять, корисна для обміну речовин і контролю холестерину - якби характер теж можна було зміцнювати їжею!

Шанувальники солоного

Сіль для них - символ гнучкості. Такі люди швидко адаптуються, але гостро реагують на дрібниці. Амбіційні, сореваються, прагнуть нового досвіду і водночас відчувають певну передбачуваність життя. Солоне для них

- смак життя, де баланс і емоції йдуть пліч-о-пліч.

Ласуни

Ті, хто любить торти, цукерки, десерти, відзначаються м'якістю і доброзичливістю. Солодке підвищує схильність до співпраці, допомоги, дружелюбності. Кожен шматочок шоколаду для них - маленький акт гармонії і підтримки оточення.

Цінителі кислого

Люди, що тягнуться до citrusових і кислих смаків, часто надто вимогливі: до себе і до інших. Вони рідко задоволені результатом, схильні до самокритики, підвищеної тривожності і рефлексії. Кислий смак - це гострота сприйняття і прискіпливість мислення, проявлені у гастрономії.

Шанувальники пікантного

Смакові поціновувачі складних, але не обов'язково гострих страв - стейки, витрамані сири, соуси - часто серйозні, стримані, з тонким гумором. Вони цінують багатшаровість і глибину, схильні до уважності і точності, а їхні смакові уподобання відображають складність внутрішнього світу.

Здається сенсаційним, але кожна ваша страва може розповісти про вас більше, ніж будь-яке інтерв'ю. Наступного разу, коли обиратимете між солодким і солоним, гострим і кислим, згадайте: ваш вибір - відображення вас самих.

Підготувала
Маруся ЛУГОВА.

Здоровенькі були!

Природні антибіотики на вашій кухні

Весна - час активної профілактики хвороб. Вчені виявили три продукти з потужними протизапальними та антибактеріальними властивостями, які можуть замінити аптечні засоби.

КОРІНЬ ХРОНУ містить ферменти та гірчичну олію, утворюючи природний антибіотик - алілізотіоціанат. Він бореться з бактеріями носоглотки та рота. Настоянка з тертого хрону з медом допомагає при трахеїті, бронхіті, хронічному кашлі та циститі.

ЖУРАВЛИНА очищає сечові шляхи від патогенів. Морс із ягід із цукром та теплою водою ефективно бореться з інфекціями.

ЧАСНИК - справжній «чудо-продукт». Він знищує віруси і бактерії, знижує тиск, попереджає тромбози та онкологію. Один зубчик містить понад 400 корисних сполук.

Гречка - секрет довголіття у вашій тарілці

Звичайна гречана каша може стати вашим союзником проти старіння та хвороб. Вона багата на залізо, магній, цинк та рослинний білок, підтримує серце, судини, суглоби і мозок. Складні вуглеводи дають тривале відчуття ситості та стабілізують цукор у крові.

Клітковина м'яко очищує організм, зміцнює печінку та знижує ризик ожиріння і діабету. Регулярне вживання гречки допомагає зберегти когнітивні функції і попереджає серцево-судинні хвороби.

Навесні гречка особливо корисна: після зими організму потрібна підтримка, а сніданок із цією крупою дарує енергію та здоров'я на весь день.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІР ОТРИМАТИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО МИКОЛАЇВСЬКА ТЕПЛОЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЬ (ПРАТ «МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ»). Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ - 30083966.

Місцезнаходження суб'єкта господарювання: Україна, 54020, Миколаївська обл., місто Миколаїв, Каботажний узвіз, будинок 18, контактний номер телефону - +38 (097) 626-42-23, e-mail: s.shilova@ntec.mk.ua.

Місцезнаходження об'єкта - Україна, 54020, Миколаївська обл., Миколаївська міська територіальна громада, м. Миколаїв, Заводський р-н, Каботажний узвіз, буд. 18.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря для існуючого об'єкта.

ПРАТ «МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ» є існуючим об'єктом та згідно з ст. 3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-VIII від 13.05.2022 р., має висновок з оцінки впливу на довкілля №21/01-4676/1 від 10.05.2024 р.

ПРАТ «МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ» спеціалізується на виробництві та постачанні електричної і теплової енергії. Підприємство здійснює комбіноване виробництво енергії та забезпечує споживачів теплостачанням і електроенергією. Річний обсяг

теплоенергії, що реалізується, становить 597237,2 Гкал. Основним виробництвом об'єкта, що здійснює викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, є енергетичне виробництво та допоміжні (ремонтне, складське, допоміжне та автотранспортне господарства). Технологічне обладнання об'єкта - котли марки ТКП-2 № 1 та №2 потужністю по 110,3 МВт кожен; котел KBGM-100 № 3 (1 од.) потужністю 116,3 МВт; газопоршневі установки марки Caterpillar GGC1900 (3 од.) потужністю по 1,9 МВт; дизель-генератор №1 марки Kohler SDMO J44 (1 од.) потужністю 38 кВт; дизель-генератор №2 марки Atlas Copco QAS 410 SD T4F (1 од.) потужністю 400 кВт; дизель-генератор №3 марки 5KJA94ATS (1 од.) потужністю 210 кВт; дизель-генератор №4 марки Himoina NYW-13 T5 Ins 400/230V (1 од.) потужністю 10 кВт; дизель-генератор №5 марки DAREX ENERGI (1 од.) потужністю 68 кВт; дизель-генератор №6 марки COELMO (1 од.) потужністю 45 кВт; зарядний пристрій постійного струму (2 од.); шафа витяжна місцевої самовентиляції ШВ № 1; резервуар для зберігання відпрацьованого мастила турбін (1 од.) V=5,2 м³; побутові пральні машини (2 од.); сушарка (1 од.); апарат газорізання металу (3 од.); зварювальні пристрої: ВДМ 1001 УЗ (3 од.), ТДМ - 217-1У2 (1 од.), ВДУ-500 (1 од.), ТДМ-200 (1 од.); заточувальний верстат (11 од.); деревообробні верстати: універсальний (1 од.), то-

карний (1 од.), фугувальний (1 од.), шліфувальний (1 од.), пила циркулярна (1 од.); металічні верстати: токарно-гвинторізні (4 од.), токарні верстати (2 од.), свердлильні (1 од.), вертикально-свердлильні (5 од.), радіально-свердлильні (1 од.), свердлильно-фрезерний (1 од.), трубогнотні верстати (4 од.), поперечно-стругальний (1 од.), фрезерний (1 од.); резервуар для зберігання відпрацьованого автомобільного мастила V=500 л (1 од.); зарядний пристрій для акумуляторів (2 од.).

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснюються 65 стаціонарними джерелами.

Види та обсяги викидів: обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря становить 136919,743 т/рік, з них (т/рік): заліза оксид (у перерахунку на залізо) - 0,081 т/рік; нікель та його сполуки (у перерахунку на нікель) - 0,000; ртуть та її сполуки (у перерахунку на ртуть) - 0,000; хром та його сполуки (у перерахунку на триоксид хрому) - 0,000; алюмінію оксид - 0,000; манган та його сполуки (у перерахунку на діоксид мангану) - 0,003; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікрочастинки та волокна) - 0,986; оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO₂] - 246,613; азоту (1) оксид [N₂O] - 0,486; аміак - 0,002; азотна кислота - 0,000; діоксид та інші сполуки сірки - 0,237 (в т.ч. сірки діоксид - 0,224; сульфатна кислота (сірчана кислота)

- 0,013); оксид вуглецю - 41,389; вуглецю діоксид - 136590,616; неметанові леткі органічні сполуки (НМЛОС) - 36,787 (в т.ч. кислота оцтова - 0,007; ксилол - 0,000); метан - 2,520; водню хлорид - 0,004; фтор та його сполуки (у перерахунку на фтор) - 0,016 (в т.ч.: фтористий водень - 0,005); магнію оксид - 0,000; натрію гідроксид - 0,003.

ПРАТ «МИКОЛАЇВСЬКА ТЕЦ» відноситься до I групи за ступенем впливу на стан забруднення атмосферного повітря.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва включають заміну вугільного ковальського горна на електричний та модернізацію котла ТКП-2 №2, а також заплановано модернізацію котла ТКП-2 №1. Заходів щодо скорочення викидів не передбачено.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають законодавству.

За додатковою інформацією звертатися до розробника документації ТОВ «КОМПАНІЯ ЛІМІТ ПЛЮС», телефон (096) 669-88-48.

Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди можуть надсилатися протягом 30 календарних днів до Управління екології та природних ресурсів Миколаївської обласної військової адміністрації за адресою: 54029, м. Миколаїв, пр. Центральний, 16, телефон: (0512) 46 04 27, e-mail: ecolog@mk.gov.ua.

Традиції

Календар народних прикмет

16 березня за новоюліанським календарем вшановують мученика Савина.

Він жив у перші століття християнства і постраждав за віру під час переслідувань. За переказами, святий залишився вірним Христу навіть перед загрозою смерті, тому його вважають прикладом духовної мужності та стійкості.

У народі цей день вважали одним із перших справжніх провісників весни. Люди уважно прислухалися до природи: чи капає вода зі стріх, чи дзюрчать перші струмки, чи гучніше кричать ворони.

Господарі починали потроху готуватися до польових робіт: лагодили плуги, перевіряли вози, перебирали зерно для посіву. Старі люди казали: «На Савина земля вже дихає весною».

Існувало й чимало прикмет. Якщо 16 березня день ясний і сонячний - весна буде ранньою. А коли вітер холодний і пронизливий - тепло ще забариться. Казали також: який день на Савина, така погода триматиметься ще кілька днів.

17 березня за новоюліанським календарем вшановують преподобного Олексія.

У народі цей день мав доволі незвичайну славу. Вірили, що саме тепер потрібно виганяти з дому різну нечисту силу - передусім кікімор. Уявляли їх маленькими пустотливими духами, які можуть плутати нитки, лякати вночі або ховати дрібні речі.

Щоб позбутися таких «гостей», господині вимітали хату, стукали мітлами по порогах і голосно грюкали дверима. Вважалося, що шум і сміх відлякують нечисть.

Цього дня незаміжні дівчата ворожили на майбутнє. Вони вибігали на вулицю і дивилися, хто першим зустрінеться на дорозі. Якщо це була жінка - вірили, що скоро можна чекати сватів. А якщо чоловік - заміжжя ще трохи відкладається.

Селяни також майстрували шпаківні для граків. У народі цих птахів дуже поважали: вони вважалися вісниками весни і водночас захисниками полів, бо знищують шкідливих комах.

Прикмета казала: якщо цього дня гримить гроза - весна буде теплою, але дощовою, а врожай горіхів обіцяє бути щедрим.

18 березня - День святителя Кирила, архієпископа Єрусалимського, а також мучеників Трофима та Євкарпія.

У народі уважно придивлялися до погоди. Якщо сонце світить яскраво - чекали ранньої весни. Якщо ж день сирий і похмурий - казали, що ще буде чимало холодних і мокрих днів.

Спостерігали навіть за домашніми тваринами. Наприклад, казали: якщо кішка муркоче і третєся об ноги - незабаром стане тепліше.

19 березня - День священномучеників Хризанта і Дарії.

Дарія в церковній традиції відома як мужня християнка, яка прийняла віру і разом із чоловіком постраждала за неї. У народних уявленнях її ім'я іноді пов'язували з холодною водою та весняним таненням льоду.

Цього дня люди уважно дивилися на небо. Якщо хмари швидко плывуть - незабаром встанеться ясна погода. А коли небо довго затягнуте - чекали сирих днів.

20 березня - День мучениці Фотіни.

У народі цей день був тісно пов'язаний із водою. Вірили, що саме тепер колодязна вода має особливу силу. Люди вмивалися нею зранку, щоб бути здоровими протягом року.

Колодязною водою кропили оселі, худобу і навіть городи - для захисту від хвороб і лиха. Свята Фотіна в народних віруваннях вважалася покровителькою від гарячки та різних недуг.

21 березня - батьківська (поминальна) субота четвертого тижня Великокого посту. Також цього дня вшановують преподобного Якова, єпископа Катандського.

Люди відвідували кладовища, молилися за померлих родичів і згадували їх добрим словом. Вважалося, що саме тепер природа остаточно прокидається від зимового сну: сонце світить довше, а день поступово перемагає ніч.

22 березня - четверта неділя Великокого посту, День пам'яті преподобного Іоанна Лествичника.

Цей святий відомий як автор духовної книги «Лествиця», у якій описано шлях духовного вдосконалення людини. Він порівнював його зі сходами, де кожна сходинка - це подолання слабкостей і наближення до Бога.

У народі цей період Великокого посту вважали часом особливої стриманості. Люди намагалися уникати сварок, лихих слів і поганих думок, більше працювали і допомагали іншим.

Придивлялися й до погоди. Казали: якщо наприкінці березня сонячно й тепло - рік буде врожайним. А коли дмуть холодні вітри - весна може затриматися.

Гороскоп

Астропрогноз з 16 по 22 березня 2026 р.

CAPRICORNUS

КОЗОРИГ (22.12 - 20.01). Ваші мрії повинні відповідати реальності. Цього тижня вам не вдасться піти від неприємної серйозної розмови. Клопотання про надбавку до зарплати може виявитися немарним.

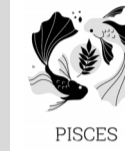
Сприятливі дні: 17, 19; несприятливі: 21.

AQUARIUS

ВОДОЛІЙ (21.01 - 19.02). Зробіть все заплановане на цей період, вирішіть суперечливі питання з сусідами, і ви встигнете підготуватися до приходу гостей.

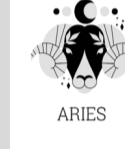
Сприятливі дні: 20, 21; несприятливі: 18.

PISCES

РИБИ (20.02 - 20.03). На початку тижня можна сміливо брати позики і робити грошові внески під відсотки. Зірки нагадують про те, що потрібно відвідати рідних. Вплив планет нейтральний - можна займатися своїм здоров'ям, господарськими справами.

Сприятливі дні: 19, 20; несприятливі: 22.

ARIES

ОВЕН (21.03 - 20.04). Цього тижня можливі приємні пригоди. Вам можуть зробити вигідну ділову пропозицію, від якої не слід відмовлятися. Не призначайте на кінець тижня ділові переговори.

Сприятливі дні: 18, 20; несприятливі: 22.

TAURUS

ТЕЛЕЦЬ (21.04 - 21.05). Цього тижня спробуйте об'єктивно оцінити ситуацію, проявіть такт і добросердя. Несприятливий час для активності в справах, натиску, завзятості в досягненні мети. Успішним виявиться звернення в органи влади.

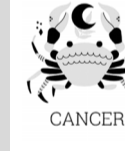
Сприятливі дні: 19; несприятливі: 21.

GEMINI

БЛИЗНЮКИ (22.05 - 21.06). Ви будете цілком здорові, якщо не брати до уваги загальний пригноблений стан і деяку нервозність. Щоб уникнути неприємностей, можливо, вам необхідно змінити манеру поведінки і відношення до деяких знайомих. Великий шанс знайти покровителя або спонсора.

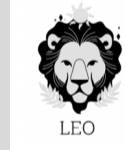
Сприятливі дні: 20, 21; несприятливі: 16.

CANCER

РАК (22.06 - 22.07). Удома пануватимуть мир і спокій, настрої і самопочуття будуть на висоті. Не дивлячись ні на які випробування і перешкоди на вашому шляху до успіху, спробуйте зберегти спокій, нові знайомства небажані. Приділіть більше уваги коханій людині.

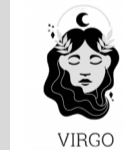
Сприятливі дні: 18, 20; несприятливі: 22.

LEO

ЛЕВ (23.07 - 23.08). Можливі проблеми матеріального характеру, якщо ви дозволяли собі розслабитися, то вельми вірогідні фінансові ускладнення. Але ніхто не скаржитиметься на відсутність натхнення. Не варто розслаблятися! Вам необхідні воля і розум.

Сприятливі дні: 21; несприятливі: 20.

VIRGO

ДІВА (24.08 - 23.09). Час пройде ефективно, якщо ви направите свій потенціал на рішення справ, що вимагають фізичного навантаження. Спілкування з близькими і коханими принесе задоволення.

Сприятливі дні: 19, 20; несприятливі: 17.

LIBRA

ТЕРЕЗИ (24.09 - 23.10). Зайва зарозумілість, імпульсивність, можуть стати причиною необачного вчинку. Відносини з коханою людиною можуть опинитися під загрозою - хтось з вас двох ухвалить остаточне рішення про розставання.

Сприятливі дні: 20; несприятливі: 16.

SCORPIO

СКОРПІОН (24.10 - 22.11). Лінь і неухважність можуть звести нанівець всі ваші досягнення. Спроби зрозуміти ситуацію і розібратися в ній за допомогою аналізу виявляться марними. Ваші відносини можуть зйти в безвихідь.

Сприятливі дні: 19, 21; несприятливі: 20.

SAGITTARIUS

СТРИЛЕЦЬ (23.11 - 21.12). Не втрачайте розсудливості. Зростає вірогідність захворюти. Роботи виявляться знову забагато, але вона, як ніколи, вас дратуватиме і стомлюватиме. Більше рішучості і зосередженості.

Сприятливі дні: 18, 21; несприятливі: 22.

Миколаївський хронограф

Історичні події у березні

16 березня 1896 року в Миколаєві народилася відома актриса театру і кіно Марія Орська (Радхіль Блиндерман) (1896 - 1930), яка мала величезну популярність у Європі в 1920-х роках. Її фотографії з'являлися на обкладинках журналів, а портрети - на листівках. 16 травня 1930 року в Відні вона здійснила самогубство.

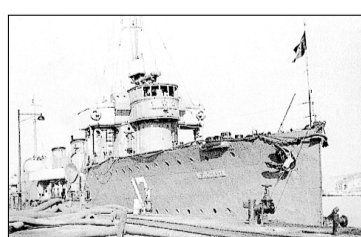
17 березня 1918 року - тимчасове призна-

чення Браге, командувача німецькими військами, виконувати обов'язки Миколаївського міського голови. Важлива політична дата, що відображає окупаційний період під час Першої світової війни.

20 березня 1805 року - затвердження посади військового губернатора Миколаєва. Першим губернатором став французький маркіз Жан Батист де Траверсе (1754 - 1830).

21 березня 1917 року - спуск на воду ескадреного мінонос-

ця «Занте» (з 1926 року «Незаможник») на заводі «Руссуд».

22 березня 1944 року - звільнення міста Первомайськ від німецьких окупантів під час Другої світової війни.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАМІРИ ОТРИМАННЯ ДОЗВОЛУ НА ВИКИДИ

Назва підприємства: Приватне підприємство «ТАВРІЯ ПЛЮС» (далі - ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС»). Код ЄДРПОУ 31929492.

Місцезнаходження суб'єкта господарювання - 65091, Одеська обл., м. Одеса, вул. М'ясоїдівська, 14, ел. адреса: diplomat5@te.net.ua, тел. (0482) 307-305.

Місцезнаходження проммайданчика:

- Миколаївська обл., Первомайський р-н, Врадіївська СТГ, с-ще Врадіївка, вул. Героїв Врадіївщини, 133.

Мета: отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел існуючого підприємства.

Проммайданчик підприємства ПП «ТАВРІЯ ПЛЮС» відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» не підлягає оцінці впливу на довкілля.

Приватне підприємство «ТАВРІЯ ПЛЮС» спеціалізується на роздрібній торгівлі в неспеціалізованих магазинах продовольчими та непродовольчими товарами, а саме: продукти харчування, побутова хімія, одяг, взуття, парфумерія, товари народного вжитку.

На проммайданчику використовується наступне устаткування: пароконвектомат UNOX XEBC04EUE1RM (1 од.), розстоечна шафа UNOX XEBC12EUB (1 од.), піч Merrychef (eikon e2s

(1 од.), дизельний генератор Green Power GP 88 s/I-N-A (1 од.).

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря на проммайданчику здійснюються 2 стаціонарними джерелами, які є організованими. Основними забруднюючими речовинами є: сполуки азоту - 0,085 т/рік, вуглецю оксид - 0,003 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом - 0,000 т/рік, акролеїн - 0,002 т/рік, ацетальдегід - 0,009 т/рік, кислота оцтова - 0,014 т/рік, спирт етиловий - 0,014 т/рік, діоксид сірки - 0,001 т/рік, вуглецю діоксид - 6,250 т/рік. Річний обсяг викидів по проммайданчику складає 6,378 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва на проммайданчику не розроблялися.

Перелік заходів щодо скорочення викидів на проммайданчику не розроблявся, дотримання виконання природоохоронних заходів щодо скорочення викидів не є доцільним.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів забруднюючих речовин відповідають законодавству.

Зауваження та пропозиції просимо надсилати у 30-денний строк до управління екології та природних ресурсів Миколаївської ОВА за адресою: м. Миколаїв, пр. Центральний, 16, тел. (0512) 46-04-27, ел. пошта: ecolog@mk.gov.ua.

Оголошення

Між ПРИВАТНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «НАЦІОНАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ «УКРЕНЕРГО» та ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ТЕРРА АЛЪЯНС» укладено договір №01-213856-25 від 29.07.2025р, про надання послуг з розробки документації із землеустрою та оформлення прав НЕК «Укренерго» на земельні ділянки по об'єкту «Нове будівництво транзиту повітряної лінії 330 кВ Побузька-Тальне-Поляна з підстанцією 330 кВ «Тальне» на території Черкаської, Кіровоградської та Миколаївської областей» (інв. № новий) - ПЛ 330 Побузька - Тальне (I черга) 71300000-1 Інженерні послуги.

З метою реалізації надважливого для держави проєкту з будівництва транзиту повітряної лінії електропередач виникла необхідність звернутись до власників та орендарів земельних ділянок у Миколаївській області, на ділянках яких планується розміщення опор НЕК «Укренерго». Для можливості виконання цих робіт просимо орендарів та власників нижчезазначених земельних ділянок з наступними кадастровими номерами:

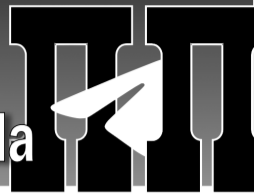
Первомайський р-н, Синюхино-Брідська сільська рада: 4825481200:05:000:0666 (Єрмолаєв В.Д.), 4825481200:05:000:1567 (Пак Т.Ю.), 4825481200:05:000:1582 (Пак М.Ю.), 4825481200:05:000:1570 (Махлаєнко С.П.), 4825481200:05:000:0616 (Чабанюк В.В.).

Також землекористувача Приватної агрофірми «Схід», в оренді якої знаходиться земельна ділянка, звернутися до ТОВ «ТЕРРА АЛЪЯНС» за телефоном +38(068)-528-19-05 або на електронну адресу: terraalyansta@gmail.com.

Новини від UP.MK.UA в Telegram.

Підпишіться на наш канал

<https://t.me/upravda>

Очевидне - неймовірне

Знайдено секрет довголіття?

Вчені з University of Rochester зробили сенсаційне відкриття, яке може наблизити людей до розуміння довгого та здорового життя. Вони вивчали гренландських китів - рекордсменів серед ссавців, які живуть понад 200 років і майже не хворіють на рак.

Секрет, як з'ясували дослідники, у білку CIRBP. У китів його рівень у 100 разів вищий, ніж у більшості тварин. CIRBP допомагає клітинам швидко знаходити й виправляти пошкодження ДНК - одну з головних причин старіння і розвитку пухлин. Коли вчені ввели білок у людські клітини, вони почали точніше відновлювати генетичні «помилки» та накопичували менше мутацій. Цікаво, що CIRBP активується холодом: в експериментах охолоджені клітини працювали ефективніше. Поки це лише лабораторні результати, опубліковані в журналі Nature, але відкриття дає надію на продовження активного та здорового життя людей у майбутньому.

ше відновлювати генетичні «помилки» та накопичували менше мутацій. Цікаво, що CIRBP активується холодом: в експериментах охолоджені клітини працювали ефективніше. Поки це лише лабораторні результати, опубліковані в журналі Nature, але відкриття дає надію на продовження активного та здорового життя людей у майбутньому.

Безсмертна лампочка

У Ліверморі, Каліфорнія, знаходиться лампочка, яка горить із 1901 року і цим літом святкуватиме 125-річчя.

Вона внесена до Книги рекордів Гіннеса як найдовше працююча лампочка у світі. Потужність - всього 4 Вт, і лампу відключали лише кілька разів через переїзди пожежної частини або розряд батареї генератора.

Секрет довговічності - нитка розжарення з обробленою целюлози, нагрітої до карбонізації. Вона виявилася надміцною та стійкою до тривалого горіння. Лампочка була створена у 1897 році компанією Shelby Electric Company за розробкою французького винахідника Адольфа Шає. Сьогодні вона символізує інженерну майстерність і нагадує: навіть проста річ може стати справжньою легендою.

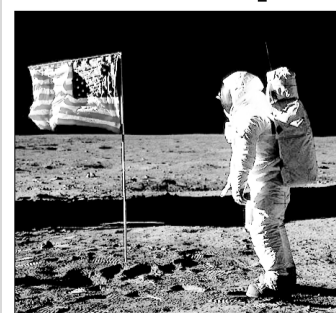
Школа майбутнього стартує в Японії

У Токіо готують унікальний освітній експеримент: частина онлайн-школа, де уроки будуть вести аніме-персонажі. На екрані учні бачитимуть яскравих віртуальних героїв у стилі японської анімації, але за кожним аватаром стоїть справжній викладач.

Ідея проста: сучасні підлітки захоплюються аніме, мангою та стрімерами, тому знайомий стиль зробить навчання більш захопливим. У новому форматі планують викладати математику, фізику, хімію, історію та географію. Критики сумніваються, чи серйозно учні сприйматимуть уроки через аніме-аватарів, але автори проєкту переконані: це новий тренд дистанційного навчання, який відповідає інтересам сучасних підлітків.

Місячний крок без оригіналу

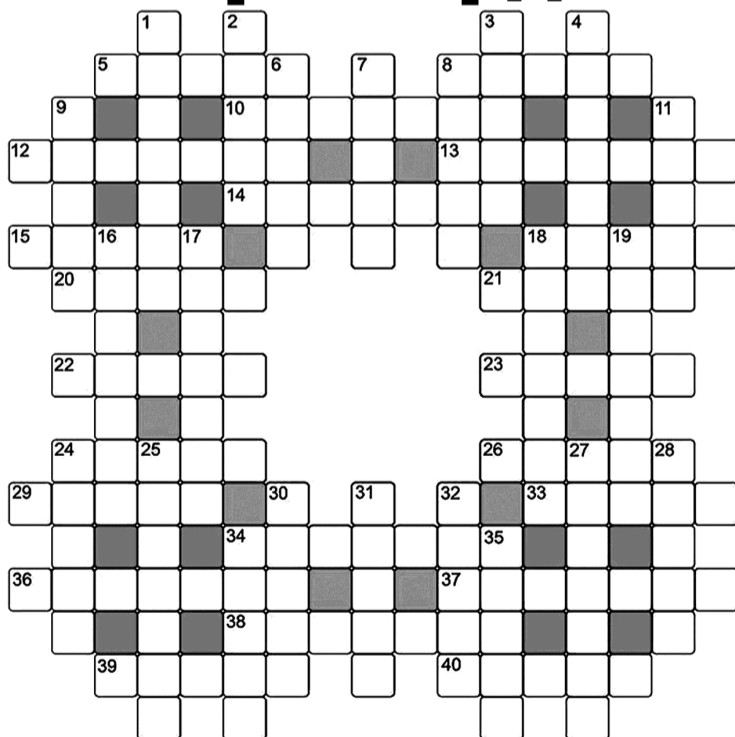
Тільки нещодавно стало відомо: найкращі плівки з першої висадки людини на Місяць під час місії Apollo 11 безповоротно втрачено.

У NASA у 70-80-х старі магнітні стрічки з «сирим» сигналом просто перезаписали - тоді це вважалося нормальною практикою.

Ця втрата породила десятки конспірологічних теорій: хтось вважав, що кадри приховують, інші сумнівалися в самій висадці. Насправді зникли плівки були лише запасними копіями. Головне відео 1969 року успішно надійшло на Землю і вразило мільйони глядачів, а всі ключові дані - аудіо та телеметрію - NASA зберегло.

У хвилини дозвілля

Кросворд

ЗА ГОРИЗОНТАЛІЮ: 5. Ручний кошик для ягід. 8. Футбольний клуб Португалії. 10. Український футболіст, який виступає за португальську «Бенфіку». 12. Літературна крадіжка. 13. Ім'я Кличка-старшого. 14. Група людей для вирішення питань. 15. Набір квітів. 18. Гірка трава, символ Чорнобиля. 20. Пристрій

для перекачування рідин. 21. Газований напій. 22. Титул Мюнхгаузена. 23. Електричний ... 24. Перський цар. 26. Ім'я футболіста Гармаша. 29. Відчуття ніяковості. 33. Рівень бадьорості. 34. Кадр на фотоплівці, майбутня фотографія. 36. Лікар, колега травматолога. 37. Сфера таємничого і надприродного. 38. Портативний грамофон. 39. Вершина досконалості. 40. Мережа супермаркетів литовського походження.

ЗА ВЕРТИКАЛІЮ: 1. Палата парламенту у США. 2. Сирій заєць. 3. Повесть Панаса Мирного. 4. Давньогрецький географ та мандрівник. 6. Пуп'янок квітки. 7. Модель «Шкоди». 8. Частина губернії. 9. Комік з цирку. 11. Брат і співавтор Панаса Мирного. 16. Чорнильниця. 17. Географічна назва місцевості. 18. Зображення обличчя людини. 19. Довгий розкішний автомобіль. 24. Протипага злу. 25. Округла альтанка з куполом. 27. Портативний комп'ютер. 28. Тара для шопінгу. 30. Давньогрецький міфічний майстер та винахідник. 31. Жіноча половина дому у мусульман. 32. Цитрус до чаю. 34. Країна у Гімалаях. 35. Квіткове кільце.

40. «Ново»
тив. 36. Ортопед. 37. Містика. 38. Платефон. 39. Ідея.
24. Дарі. 25. Ленс. 26. Сором. 27. Зинн. 28. Герц.
19. Лимон. 24. Діагноз. 25. Потона. 27. Новоулюб.
11. Білик. 16. Канамар. 17. Тонінін. 18. Портрет.
4. Страбон. 6. Бутон. 7. «Фабіа». 8. Кіув. 9. Кіув.
12. Платан. 13. Ватан. 14. Комісар. 15. Букет.
ЗА ГОРИЗОНТАЛІЮ: 5. Козуб. 8. «Порт». 10. Су-
35. Вінок.
28. Сумка. 30. Депап. 31. Гарем. 32. Лимон. 34. Непал.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД

Спортивна орбіта

Наші спортсмени вибороли сім нагород на чемпіонаті України з пара-армрестлінгу

Спортсмени з Миколаївщини гідно представили область на чемпіонаті України з пара-армрестлінгу, що проходив з 4 по 9 березня у селищі Воловець на Закарпатті. У змаганнях взяли участь 140 атлетів із 16 регіонів країни - спортсмени з ураженнями опорно-рухового апарату та порушеннями зору.

Миколаївську область представляли п'ятеро спортсменів: В'ячеслав Холімінчук, Вадим Головенко, Андрій Шаповаленко, Нікіта Орлов та Микола Палій. За підсумками чемпіонату команда здобула сім нагород: дві золоті, чотири срібні та одну бронзову медалі.

В'ячеслав Холімінчук став чемпіоном у боротьбі на праву руку у ваговій категорії понад 100 кг, а також виборов «срібло» у боротьбі на ліву руку.

Андрій Шаповаленко здобув золоту медаль у боротьбі на ліву руку у ваговій категорії 80 кг і срібну - у боротьбі на праву руку. За результатами виступу спортсмен виконав норматив майстра спорту України.

Срібну медаль у боротьбі на ліву руку у ваговій категорії понад 90 кг здобув Вадим Головенко.

Окремо відзначився ветеран війни Микола Палій, для якого цей чемпіонат став першим. Він виборов «срібло» у боротьбі на праву руку серед спортсменів з ураженням однієї кінцівки у ваговій категорії понад 85 кг та виконав норматив кандидата в майстри спорту України.

Бронзову нагороду у боротьбі на ліву руку у ваговій категорії 60 кг здобув Нікіта Орлов, який також виконав норматив кандидата в майстри спорту України.

Миколаївські велогонщиці здобули нагороди на чемпіонаті України

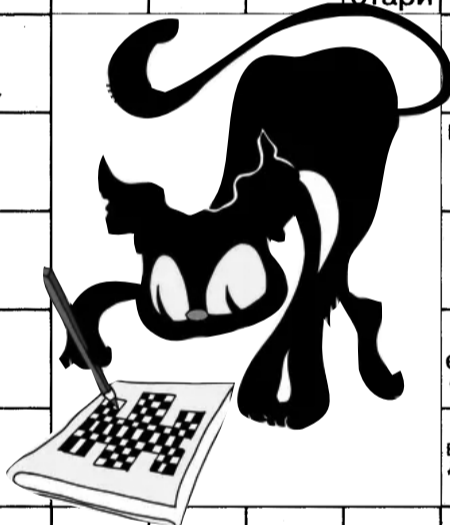
У Львові з 27 лютого по 2 березня відбувся чемпіонат України з велоспорту на треку, який зібрав понад 180 спортсменів із різних регіонів країни.

Представниці Миколаєва гідно виступили на національних змаганнях. Золоту медаль виборола Валерія Пушкар, а бронзову нагороду здобула Юлія Скорищенко.

Спортсменки тренуються під керівництвом Олександра Садовського та Володимира Супруна.

Судно олигарха				Фасон сорочки				Строкатий чубатий птах		Порода собак
Великий хижий птах	"Чарівна країна" кіно	Убоге житло		Столиця з Парфеноном	Хабар держслужбовцю		Щитки біля очей коня			
							Музична гармонія	Тканина, що мнеться		Ланка танкової гусениці
	Навальний напад на ворога	Деталь пальта		Тематичний словник	Складник жуйки					
	Перегон автогонщиків						Міжнародна шахова федерація		Оклад на іконі	
			Дівчинка-підліток	Стиліст, прийом, протилеж. анафорі						
Мадам німкеня	Отвір для яркого ланцюга					Інвентар у лазні				
П'ятдесят років	Керманіч племені		Претензії колег (розм.)					Любить збирати боровики		Дитинча слона
						Лас... у США				
Гран..., нагорода	Дика горобинка	Коледж принца Вільяма					Грецька літера		Марганцева руда	
				Центр Півден. Естонії	Х/ф "Кримінальне ..."					
	Перший міф. князь західних полян	Морква сніговика				Пастух отари				
В'яз, карагач	... Платіні						Головне місто Каме-руну	Бальний наряд дівчини		Націон. академія наук
Суп вірменської кухні										
	Східна монета в давнину	Люблінська ...					Кусається у бутику	Міра аптечної ваги		Місто на півден. сході Франції
							Творець Всесвіту в Давньому Єгипті			
	Курдська подовжня флейта			Ватман						Руда пожирачка заліза
		...-Гемпшир, штат США		Отримав 30 срібляників	Частина нижнього краю живота					... Капоне
Уся преса	Баба ... з казок			Природна руда фарба				Боксер із великою вагою		

3 посмішкою! Анекдоти

— Чому ти так часто сидиш вдома і майже нікуди не виходиш?
— Я плачу комуналку. Хочу взяти від цієї квартири все!

— Якщо тягнути, буде легше.

— Скоріше в момент оплати за ЖКГ будуть дзвонити з банку і уточнювати, чи не переказую я таку велику суму шахраям...

— Добрий день! Мені антидепресанти, будь ласка!
— А призначення лікаря у вас є?
— Свідчення про шлюб буде достатньо?

— Якщо тягнути, буде легше.

— Скоріше в момент оплати за ЖКГ будуть дзвонити з банку і уточнювати, чи не переказую я таку велику суму шахраям...

— Добрий день! Мені антидепресанти, будь ласка!
— А призначення лікаря у вас є?
— Свідчення про шлюб буде достатньо?

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД

Я	Х	Т	А	А	П	А	Ш	П
А	Ф	І	О	Д	У	Д		
Р	О	Л	І	В	У	Д	Р	М
Р	У	Л	Н	В	К	С	І	Л
И	П	Р	И	С	Т	У	П	Ь
Ф	Р	А	У	Е	П	І	Ф	О
А	К	Л	Ю	З	В	І	Н	І
Л	А	Н	А	І	З	Д	З	
П	І	В	В	І	К	У	В	Е
О	Т	А	Р	Т	У	Р	Л	
П	И	Ж	М	О	У	Ч	Т	И
Р	Д	Н	І	С	Ч	А	Б	А
І	Л	Ь	М					
Е	І							
Х	А	Ш						
А	Е							
Б	Л	У	Л					
А	Н	Ь						
З	М	І	Д					
Я	Г	А						